

Jaarverslag 2007
Hoofdproductieschap Akkerbouw
- concept -

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Organisatie	7
Missie en doelstellingen.....	7
Code Goed Bestuur	8
Herinrichting akkerbouwproductschappen.....	10
Toezicht	10
Autonoom beleid	13
Teelt- en aardappelzaken	13
Vlas.....	18
Voedsel en Voeding.....	20
Arbeid	24
Koffie en thee.....	28
Cacao	29
Taken in medebewind	31
GLB.....	31
Uitvoering medebewindstaken/restituties	32
Organisatie	35
Personeel & Organisatie.....	35
Ondernemingsraad	36
Juridische en bestuursaangelegenheden	37
ICT	38
Financiën	39
Balans per 31 december 2007.....	39
Financiële resultaten over 2007.....	41
Heffingen	42
Financiële relaties.....	43
Bezoldiging voorzitter	44
Vergoedingen bestuursleden.....	44
Bijlage 1 Bestuur	45
Bijlage 2 Samenstelling Commissie Vlas	47
Bijlage 3 Commissie Teeltaangelegenheden	49
Bijlage 4 Wettelijke maatregelen en besluiten	51
Verordeningen	51
Besluiten	54
Bijlage 5 Externe vertegenwoordiging	55
Bijlage 6 Lijst van afkortingen	57
Bijlage 7 Organisatieschema	59
Bijlage 8 Namen en nummers	61

VOORWOORD

Het jaar 2007 stond in het teken van de ontvlechting van het Hoofdproductschap Akkerbouw. De autonome activiteiten op het terrein van de teelt- en aardappelaangelegenheden zijn ondergebracht bij het Productschap Akkerbouw (PA). Dit productschap is per 1 januari 2008 opgericht, waarin ook het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten is opgegaan. Het Hoofdproductschap Akkerbouw opereert nu onder de naam HPA en heeft nog een drietal taken. HPA is in de eerste plaats de werkorganisatie van de productschappen Akkerbouw, Diervoeder en Wijn. Daarnaast is het HPA, in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, uitvoerder van een aantal Europese marktordeningen. Ten slotte behartigt het HPA in voorkomende gevallen sectoroverschrijdende zaken. Voorbeelden daarvan zijn de activiteiten die door de afdeling Voedsel en Voeding en de afdeling Arbeid worden uitgevoerd.

Hiermee is een reorganisatie voltooid, die mede zijn beslag heeft gekregen in een aangepaste huisstijl met een modern logo in een nieuwe kleur. In een feestelijke bijeenkomst werd de nieuwe stijl onthuld door minister Donner. Ook de website werd aangepast.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de uitwerking van de Code Goed Bestuur, die op verzoek van de overheid tot stand is gebracht. De code leidt tot meer transparantie en meer betrokkenheid van ondernemers. In dit verslag wordt de stand van zaken rond de nieuwe code weergegeven.

Het HPA is met deze veranderingen gereed voor een effectieve en efficiënte uitvoering van taken en staat open voor samenwerking met andere productschappen, vooral als het gaat om uitvoerende en ondersteunende activiteiten.

Theo Meijer
voorzitter

Pieter Hijma
secretaris

ORGANISATIE

Missie en doelstellingen

Het Hoofdproductschap Akkerbouw (HPA) is in 1956 bij wet ingesteld als publiekrechtelijk bedrijfslichaam. Publiekrechtelijk, omdat de wetgever het hoofdproductschap heeft uitgerust met wetgevende bevoegdheden. Bedrijfslichaam, omdat de activiteiten gericht zijn op een afgebakend deel van het bedrijfsleven; meer in het bijzonder in de vorm van een productschap, dat actief is in de verticale keten van teelt, handel en industriële verwerking van akkerbouwproducten. Het bestuur bestaat uit leden die zijn benoemd door privaatrechtelijke ondernemersorganisaties en leden die zijn benoemd door werknemersorganisaties. De voorzitter wordt telkens voor twee jaar (her)benoemd door de Kroon.

De missie van het Hoofdproductschap Akkerbouw is als volgt:

Het hoofdproductschap wil, als publiekrechtelijk orgaan voor de gehele akkerbouwketen, door middel van regelgeving en bestuur een bijdrage leveren aan de sociaal-economische ontwikkeling van de akkerbouwsector in het belang van de Nederlandse samenleving en in het belang van de ondernemers en werknemers in de sector in het bijzonder.

Het HPA geeft hieraan invulling door onder meer:

- het treffen van maatregelen ter versterking van de akkerbouwsector;
- het bevorderen van de samenwerking tussen werkgevers en werknemers evenals tussen de afzonderlijke geledingen;
- het behartigen van de sociaal-economische belangen van de sector door te fungeren als gesprekspartner van de politiek, de overheid en maatschappelijke organisaties;
- het verhogen van de kennis binnen de akkerbouwsector;
- het uitvoeren van de door de overheid in medebewind opgedragen taken op het gebied van het Europese landbouwbeleid.

Het HPA wil zich in de uitvoering kenmerken door:

1. het optimaal gebruiken van bij de uitvoering van de verschillende taken verkregen kennis en informatie;
2. een evenwichtige benadering van verschillende, vaak tegenstrijdige, belangen;
3. betrokkenheid bij de bedrijfsgenoten in de sector;
4. een proactieve dienstverlening;
5. effectiviteit en slagvaardigheid in veranderende omstandigheden.

Het HPA wil zijn missie en doelstellingen inhoud geven binnen een organisatie waar:

- met een open en heldere communicatiestructuur het actief delen van kennis en ervaringen met anderen normaal en leidend is;
- medewerk(st)ers op meerdere plekken in de organisatie inzetbaar willen zijn;
- resultaten toetsbaar en meetbaar zijn, en met een verantwoorde hoeveelheid middelen worden bereikt;
- betrouwbaar en integer handelen kernzaak is;
- op de taakuitoefening gerichte bevoegdheden en een goed geoutilleerde werkomgeving bestaan.

Op grond van het *Instellingsbesluit akkerbouwproductschappen* vormt het hoofdproductschap een juridisch-organisatorische eenheid met het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn. Het hoofdproductschap heeft een aantal productschapoverstijgende taken op zich genomen

(bijvoorbeeld over levensmiddelenangelegenheden) en fungeert ook als facilitair bedrijf, bijvoorbeeld op het gebied van automatisering, personeelszaken, juridische aangelegenheden, communicatie et cetera, voor alle akkerbouwproductieschappen. Het personeelsbestand bedraagt per ultimo 2007 in totaal 259 personen (2006: 294).

Code Goed Bestuur

De in 2005 gehouden draagvlakpeilingen en de daarop gebaseerde toekomstverkenningen door de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO) zelf hebben in mei 2006 mede geleid tot een kabinetsstandpunt over de PBO. Het standpunt hield in grote lijnen in dat de PBO wordt gezien als een waardevol instrument om een aantal specifieke zaken in de samenleving te organiseren. Wel is het kabinet van mening dat er sprake moet zijn van modernisering. Deze modernisering heeft betrekking op versterking van het toezicht op het (bestuurlijk) functioneren van de product- en bedrijfsschappen, grotere invloed van niet-georganiseerden op de besluitvorming en vergroting van de transparantie.

Wat het eerste aspect betreft heeft het kabinet besloten dat er een code voor goede besturing en publieke verantwoording moet komen. Deze code wordt wettelijk verankerd. De tweede helft van 2006 heeft in het teken gestaan van de ontwikkeling van de code. Een werkgroep onder leiding van de SER met vertegenwoordigers van productschappen hebben regelmatig concepten voorgelegd aan de vertegenwoordigers (leden van de besturen) van de brancheorganisaties. De Code Goed Bestuur product- en bedrijfsschappen is in maart 2007 in de verschillende besturen van de product- en bedrijfsschappen vastgesteld, en vervolgens aangeboden aan de minister van SZW. Hoewel in de code voor de implementatie ervan een periode van twee jaar is vastgesteld, willen de besturen deze op 1 juli 2008 hebben geïmplementeerd.

In de code zijn verschillende principes en uitwerkingen opgenomen ter bevordering van het transparant, democratisch en doelmatig functioneren van de schappen. De inhoud van de code beoogt een ieder die actief is in de bestuurswereld van de bedrijfslichamen te stimuleren, zich op een maatschappelijk geaccepteerde en verantwoorde wijze te gedragen en daar publiekelijk verantwoording over af te leggen. Uitwerkingen die voortvloeien uit de code zijn ondermeer:

- Communicatieplan Code Goed bestuur.
- Model voor het interne toezicht op de Code Goed Bestuur.
- Verordening GZP Reglement van orde 2007.
- Verordening GZP Klachtenbehandeling 2007.
- Integriteitscode medewerkers (inclusief klokkenluiderregeling).

De eerste vier uitwerkingen zijn in de vergadering van het bestuur van november 2007 door het bestuur aanvaard. Het communicatieplan bevat de activiteiten die vanaf 2008 worden ondernomen om de communicatie met de achterban op gestructureerde wijze te intensiveren. Het Model voor het interne toezicht regelt dat het toezicht op de naleving van de code wordt neergelegd bij de Interne Auditdienst van het HPA. Deze dienst is onafhankelijk en rapporteert aan een audit comité. Dit comité bestaat uit de leden van het bestuur van het HPA, dat op zijn beurt weer is samengesteld uit vertegenwoordigers uit de kring van PA, PDV en PW (zie ook 'Toezicht'). Het reglement van orde voorziet in spelregels voor de werkwijze van het bestuur. De verordening betreffende de klachtenbehandeling zorgt ervoor dat mondeling of schriftelijk ingediende klachten behoorlijk en zorgvuldig worden behandeld. De verordening is de wettelijke vastlegging van het klachtenprotocol. De Integriteitscode is in 2007 aan de Ondernemingsraad voorgelegd en wordt begin 2008 geïmplementeerd. In de code is eveneens een klokkenluiderregeling opgenomen.

De code bevat ook tal van voorschriften voor de verantwoording door het productschap via begroting, jaarrekening en jaarverslag. Een concrete verandering die hieruit voortvloeit is dat het bestuur de jaarrekening en het jaarverslag tegelijkertijd, op een naar voren gehaald moment, krijgen voorgelegd.

Communicatie

Het HPA heeft in 2007 de communicatie met het bedrijfsleven verder verbeterd om de transparantie te vergroten. Zo staan alle vergaderstukken van het bestuur op de website. Sinds 1999 organiseren het Hoofdproductschap Akkerbouw en het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten vierjaarlijks een draagvlakpeiling onder alle Nederlandse akkerbouwers. De uitkomsten van de raadpleging zijn richtinggevend voor de vraag welke activiteiten voor deze sector wel of niet worden voortgezet of aangepast. Ontwerpverordeningen worden niet meer alleen in het publicatieblad van de SER gepubliceerd, maar ook via vakbladen en de productschapsite onder de aandacht van belanghebbenden gebracht.

Verderop in dit jaarverslag wordt op basis van de veel uitgebreidere jaarrekening het financiële beleid verantwoord. Voor alle financiële stukken geldt dat deze worden opgesteld aan de hand van richtlijnen van de SER. De (herziene) begroting, de balans en de jaarrekening worden op de website geplaatst. Van het jaarverslag wordt jaarlijks een folder gemaakt, die aan alle heffingbetalende bedrijven wordt gestuurd. Beleidsvoornemens, resultaten en voor het bedrijfsleven relevante ontwikkelingen worden regelmatig via persberichten en weekberichten in de publiciteit gebracht. Verder organiseert het productschap regelmatig bijeenkomsten voor het bedrijfsleven.

Bedrijfsvoering

In 2007 is gestart met het invoeren van principe XX: 'Efficiency en effectiviteit' van de Code Goed Bestuur. Dit principe richt zich op het vergelijken van de prestaties van de schappen, door onder meer het uitvoeren van benchmarking. In deze werkgroep waren het Productschap Tuinbouw, het Bedrijfschap Horeca, het Hoofdbedrijfschap Detailhandel, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren, het Hoofdproductschap Akkerbouw (mede namens het Productschap Wijn, het Productschap Diervoeder en het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten) en de Sociaal-Economische Raad vertegenwoordigd.

In november 2007 is een bijeenkomst met alle 17 schappen georganiseerd, waarin het proces van benchmarking, evenals de resultaten en ervaringen van de werkgroep zijn besproken. In deze bijeenkomst is afgesproken dat de schappen het instrument van benchmarking hanteren om van elkaar op onderdelen van de bedrijfsvoering te leren. Er wordt naar gestreefd om voor alle schappen de benchmarking van de personeelsfunctie, die zowel financiële als niet-financiële informatie omvat, in 2008 af te ronden.

Aanbesteding

Het productschap is als publiekrechtelijke instelling aanbestedingsplichtig volgens de van kracht zijnde Europese richtlijn (EG) 2004/18/EC, Verordening (EG) 2083/2005 en het Nederlands Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten. Gezien de, op de Europese richtlijn en verordening gebaseerde drempelbedragen, is het in 2007 niet noodzakelijk gebleken om de aanbestedingsprocedure te volgen.

Personele unies

Aan personele unies gelden de volgende eisen:

- Een bestuurder die een personele unie onderhoudt tussen het productschap en een organisatie, waarmee het productschap een financiële of contractuele relatie heeft, meldt dit aan het bestuur.
- Bestuursleden nemen niet deel aan beraadslagingen en/ of besluitvorming die hun persoonlijke of andere rechtstreekse belangen raken.

Een actueel overzicht waarin per bestuurder is aangegeven wat de datum van zijn eerste benoeming is, welke functie hij/zij binnen het productschap bekleedt en welke voor het productschap relevante nevenfuncties hij/zij bekleedt, is openbaar gemaakt via de website van het productschap. Een protocol waarin de eisen op dit punt worden uitgewerkt wordt momenteel opgesteld. Uit dit overzicht blijkt dat enkele bestuursleden ook een bestuursfunctie vervullen bij een benoemende organisatie waarmee in 2007 een bestuurlijke relatie bestond.

Administratieve lasten

Het terugdringen van de administratieve lasten voor de bedrijfsgenoten is een van de speerpunten van het beleid van het productschap. Al in 2004 zijn op verzoek van het Adviescollege toetsing administratieve lasten alle verordeningen van de akkerbouwproductschappen en de daarmee gepaard gaande administratieve lasten in kaart gebracht. De SER heeft over deze inventarisatie en analyse op 31 augustus 2004 het rapport 'Nulmeting Administratieve Lasten PBO, integrale eindrapportage' uitgebracht. Met de andere akkerbouwproductschappen worden momenteel de mogelijkheden onderzocht om het proces tot het doen van bedrijfsopgaven te vereenvoudigen.

Herinrichting akkerbouwproductschappen

In 2007 is de laatste hand gelegd aan de herinrichting van de akkerbouwproductschappen. Doel van de herinrichting is het vergroten van de efficiency en effectiviteit van het cluster akkerbouwproductschappen. Daarnaast is het doel van de herinrichting het vergroten van de herkenbaarheid van en betrokkenheid bij de achterban van de afzonderlijke productschappen.

Opvallendste wijziging is de oprichting van het Productschap Akkerbouw. Dit nieuwe schap neemt activiteiten over van het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten (GZP) en het Hoofdproductschap Akkerbouw (HPA). GZP is daarmee opgeheven, het HPA blijft uitvoerder van marktordeningen van het EU-landbouwbeleid voor het ministerie van LNV. Het HPA is de werkorganisatie voor de productschappen Wijn, Akkerbouw en Diervoeder. Voor deze en enkele andere productschappen behartigt het HPA ook collectieve zaken, onder meer op het gebied van arbeid en voedselveiligheid.

De totale organisatie wil hiermee als kenniscentrum en overlegplatform meer deskundigheid delen, onder meer door intensiever samen te werken met de vakbonden FNV en CNV en waar mogelijk met andere productschappen. Dat gebeurt met behoud van eigen identiteit en sectorale herkenbaarheid. Die eigen identiteit en sectorale herkenbaarheid is terug te vinden in de nieuwe huisstijl, die begin januari 2008 is gepresenteerd. Met deze huisstijl onderstrepen de productschappen Wijn, Akkerbouw, Diervoeder en het HPA hun sterke onderlinge verbondenheid, waarbij de specifieke sectorale elementen elk productschap zijn eigen kleur geven.

Toezicht

Het Hoofdproductschap Akkerbouw heeft als publiekrechtelijk bedrijfsorgaan (PBO) verschillende toezichthouders. Dit jaarverslag wordt toegezonden aan de SER en de rijksoverheid. Verder kan het toezicht als volgt worden onderverdeeld:

- Van de **Sociaal-Economische Raad** is goedkeuring vereist voor de begroting, de jaarlijkse heffingsverordeningen en overige autonome verordeningen. Bovendien wijst de SER de werkgeversorganisaties en vakbonden aan die op basis van hun

representativiteit binnen de sector het recht hebben bestuursleden te benoemen. De SER toetst om de vier jaar de representativiteit van deze organisaties.

- De minister van **Sociale Zaken en Werkgelegenheid** is politiek verantwoordelijk voor de productschappen. Het HPA legt aan de minister iedere vier jaar verantwoording af over het eigen functioneren. Bovendien stuurt het hoofdproductschap de minister vierjaarlijks een evaluatie van de eigen verordeningen.
- Het Ministerie van **Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit** toetst de fondsheffingen van het hoofdproductschap aan de EU-regeling, opdat ongeoorloofde steun aan het bedrijfsleven wordt voorkomen. Deze toets wordt doorgaans ook door de EU zelf uitgevoerd. Verordeningen die strafbepalingen bevatten - het merendeel van onze verordeningen - hebben goedkeuring van de minister nodig. Dit geldt ook voor verordeningen die procedureel niet vooraf zijn aangekondigd in het *Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie*. Verder is goedkeuring van het ministerie voor de HPA-verordeningen voor uitvoering van Europese marktordeningsregelingen, voorwaarde voor inwerkingtreding.

Intern toezicht

Het kabinet heeft aangegeven een nieuwe rol en taakopvatting na te streven wat betreft het toezicht op de publieke taken. Het uitgangspunt hierbij is dat burgers, bedrijven en instellingen zelf verantwoordelijkheid dragen voor het handhaven van bepaalde regels, waardoor er sprake kan zijn van minder toezicht door de centrale overheid. Belangrijke begrippen zijn in dit kader intern toezicht, horizontale verantwoording en verticaal toezicht.

Voor het intern toezicht - de wijze van verantwoorden en controleren binnen het productschap - is in 2007 een model opgezet, waarbij het toezicht wordt uitgeoefend door de Interne Auditdienst (IAD) van het HPA. Het bestuur van het HPA treedt op als auditcommissie. Dit model doet recht aan de verantwoordelijkheid van het bestuur, is doelmatig en maakt optimaal gebruik van de onafhankelijke positie en deskundigheid van de IAD.

AUTONOMOOM BELEID

Het Hoofdproductschap Akkerbouw voerde in 2007 autonome taken en taken in medebewind uit. De autonome taken worden uitgevoerd door de Commissie Teeltaangelegenheden, de Commissie Vlas, de afdeling Voedsel en Voeding, de afdeling Arbeid en de Beleidsadviescommissie Koffie en Thee. De commissies bewaken dat alleen door het bedrijfsleven gewenste taken worden uitgevoerd tegen acceptabele kosten.

Teelt- en aardappelzaken

De Commissie Teeltaangelegenheden (CT) adviseert het HPA-bestuur over verordeningen. Deze hebben betrekking op de teelt van akkerbouwgewassen en fondsenwerving (heffingen). De Commissie Teeltaangelegenheden formuleert onderzoekswensen en regelt de financiering, coördinatie en begeleiding van het onderzoek naar problemen in de teelt en verwerking. LTO Nederland en de NAV wijzen vertegenwoordigers van akkerbouwondernemingen aan. Daarnaast maken vakbondsleden deel uit van de CT. De heffingen bij de handel en industrie en de daarbij behorende budgetten worden door het HPA-bestuur vastgesteld op advies van de betreffende brancheorganisaties.

Economische kerngegevens sector aardappelen (schatting)

	aantal bedrijven	werknemers	totale omzet
teelt	15.000	-	€ 0,75 miljard
(groot)handel	400	-	€ 1 miljard
verwerkende industrie			
- zetmeel	1	2.500	€ 1 miljard
- consumptieproducten	20	4.000	€ 1 miljard

bron: HPA

Productie en afzet

	x 1.000 ton	Bestemd voor export (%)
Industrieaardappelen	3.200	70
Zetmeelaardappelen	2.500	80
Pootaardappelen	1.000	60
Tafelaardappelen	800	-
Export tafel- en industrieaardappelen	1.000	100
Totaal	8.300	70

Bron: HPA

Oppervlakte akkerbouwgewassen

Totaal in Nederland	750.000 hectare
Waarvan snijmais	210.000 hectare
Aantal bedrijven	18.000
Productiewaarde	circa 1,4 miljard euro
<i>Belangrijkste gewassen:</i>	
Granen	200.000 hectare
Aardappelen	155.000 hectare
Suikerbieten	80.000 hectare
Uien	23.000 hectare

Bron: HPA

Onderzoek en kennisoverdracht

De programmering van het onderzoeksjaar 2008 door het Hoofdproductschap Akkerbouw heeft in 2007 105 wensen en ideeën van telers, handel en industrie, voorlichters en onderzoekers opgeleverd. Na beoordeling van alle wensen door regionale en landelijke werkgroepen zijn uiteindelijk 15 projecten aanbesteed bij een tiental onderzoeksorganisaties. Uiteindelijk heeft de Commissie Teeltaangelegenheden het programma vastgesteld. Besloten is in 2008 3,2 miljoen euro te besteden aan onderzoek en kennisverspreiding. De aandacht blijft in het onderzoek vooral uitgaan naar een geïntegreerde beheersing van ziekten en plagen en naar productkwaliteitsverbetering. Wat nieuwere thema's zijn bio-energie en precisiebemesting. Deze thema's sluiten goed aan bij maatschappelijke discussies en ontwikkelingen.

Bijzondere aandacht heeft de beheersing van bacterieziekten in aardappelen. Aantastingen door deze ziekten vormen niet alleen een grote kostenpost voor de (poot)aardappelsector, maar leiden ook tot een slechter imago van Nederlands uitgangsmateriaal in het buitenland. Het onderzoek heeft de nodige nieuwe kennis opgeleverd, maar nog te weinig praktische oplossingen. Bacterieziekten blijven daarom ook de komende jaren volop in de aandacht staan.

Grensverleggende innovaties in de akkerbouw

In 2007 zijn de Commissie Teeltaangelegenheden en het Innovatienetwerk van de overheid samen het initiatief Kiemkracht gestart. Kiemkracht wil voor de akkerbouwsector een innovatieagenda opstellen. Deze agenda moet tot 2030 lopen en minimaal twee grensverleggende ideeën bevatten, die binnen drie jaar klaar zijn om uitgevoerd te worden. Voorbeelden hiervan kunnen zijn: de plant als fabriek, arbeidsloze akkerbouw, boerendesign en eiwit van het land.

Kiemkracht is eind 2007 gestart met het opstellen van de agenda. In 2008 moet de agenda uiteindelijk bestaan uit vier grensverleggende ideeën die op een breed draagvlak kunnen rekenen. De praktijk is breed betrokken bij de invulling van de agenda. Zo wordt er in het voorjaar van 2008 een prijsvraag uitgeschreven voor de beste nieuwe ideeën en concepten.

Schoon en Zuinig

Het kabinet wil in 2020 de CO₂-uitstoot met 30% reduceren, het aandeel hernieuwbare energie 20% verhogen en 2% per jaar op het energiegebruik besparen. In het voorjaar van 2007 hebben de ministers van LNV en VROM het agrarisch bedrijfsleven uitgenodigd om aan te geven hoe het aan deze doelstellingen zou kunnen bijdragen. Het productschap heeft vervolgens in overleg met het bedrijfsleven geformuleerd wat deze bijdrage zou kunnen zijn. Ook is aangegeven welke ondersteuning daarbij gewenst is, in de vorm van flankerend beleid van de overheid, inclusief de benodigde financiële ondersteuning en het oplossen van knelpunten in regelgeving en vergunningverlening.

In september 2007 heeft het kabinet het werkprogramma 'Klimaat en Energie: Schoon en Zuinig' gepresenteerd. Hierin heeft het kabinet uiteengezet via welke stappen het de doelen binnen handbereik wil brengen. In november sloot het kabinet een duurzaamheidsakkoord met VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland. Daarin hebben de partijen op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de aanpak van het werkprogramma Schoon en Zuinig. Verdere detaillering van deze afspraken zou plaatsvinden via een convenant per sector, waaronder de agro-sectoren. Het ministerie van LNV heeft het bedrijfsleven gevraagd om verder mee te denken over het uitwerken van concrete opties en acties om de klimaatdoelstellingen in te vullen. Het productschap werkt met het agrarisch bedrijfsleven aan prioriteitsstelling en concretisering van de al geformuleerde opties.

Certificering

Bij het beheren en ontwikkelen van certificatieschema's voor akkerbouwmatig geteelde gewassen heeft het HPA een faciliterende rol. Het verzorgt het voorzitterschap en secretariaat van het HPA Certificeringsoverleg, de beheerder van het Voedsel- en Voederveiligheid Akkerbouw (VVAK). Daarnaast is het HPA adviseur of lid bij overlegorganen in verschillende gewasketens. Hierdoor geeft het HPA mede vorm aan praktijkgerichte en zinvolle certificering.

De eisen die afnemers stellen zijn verschillend, afhankelijk van de markteisen die voor deze afnemers van belang zijn. Dit betreft vooral voedselveiligheidsrisico's bij de teelt, opslag en bewaring van producten. Teeltbedrijven kunnen kiezen uit verschillende certificatieschema's om aan de eisen te voldoen. De belangrijkste daarvan zijn de gewascertificaten (VVC's), het VVAK en GlobalGAP IFA. Het VVAK is evenals GlobalGAP IFA een bedrijfscertificaat en bevat alle eisen uit de gewascertificaten. Sinds het beschikbaar komen van de bedrijfscertificaten in 2005 is een verschuiving gaande van gewascertificaten naar bedrijfscertificaten, ingegeven door een lagere administratieve last voor de teeltbedrijven dan wel een verplichting vanuit de afnemer(s). Vrijwel elk Nederlandse akkerbouwbedrijf is al meerdere jaren gecertificeerd.

Om dubbele certificering van teeltbedrijven te voorkomen, kan toegewerkt worden naar wederzijdse acceptatie (gelijkwaardigheid). In 2007 zijn het VVAK en drie gewascertificaten door het Productschap Diervoeder geaccepteerd als gelijkaardig aan de GMP⁺-standaard B6 'Teelt van voedermiddelen'. Ook zijn voorbereidingen gestart voor gelijkwaardigheid tussen VVAK en het Belgische Integraal Keten Kwaliteit Beheer voor de Primaire Plantaardige Productie (IKKB). De ontwikkelingen rond GlobalGAP worden op de voet gevolgd.

Tot slot is de Nederlandse overheid verzocht om goedkeuring van het VVAK als hygiënecode voor de productie van diervoeder. Het VVAK was reeds op 24 januari 2006 goedgekeurd als hygiënecode voor de productie van voedingsmiddelen. Teeltbedrijven met het VVAK of de daaraan gekoppelde gewascertificaten voldoen dan automatisch aan de sinds 1 januari 2006 verplicht gestelde hygiëneregels. Het voldoen aan de hygiëneregels is één van de voorwaarden voor het verkrijgen van EU-steun (bedrijfstoelage) op percelen.

Project Effectief middelenpakket

In 2007 werden drie toelatingen verkregen via aanvragen vanuit het project Effectief middelenpakket: Hussar vloeibaar tegen onkruid in teff, Pirimor tegen bladluizen in kruiden en Shirlan tegen bodemschimmels in ginseng. Diverse andere toelatingsaanvragen lopen nog. Daarnaast is vanuit het project Effectief middelenpakket aandacht gevraagd voor toepassingen die beschikbaar zijn gekomen door aanvragen vanuit de gewasbeschermingsindustrie. Voorbeelden hiervan zijn de toelatingen van:

- Tracer tegen trips in uien, prei en kool;
- Mesurol FS als zaadbehandelingsmiddel tegen fritvlieg en vogelschade in maïs;
- Sencor WG als naopkomst LDS-toepassing in consumptie- en zetmeelaardappelen (poot aardappelen volgde januari 2008), zaadteelt van Engels raaigras en peen.

Vanuit het project is actie ondernomen om de toelating van belangrijke gewasbeschermingsmiddelen te behouden. Zo is voor ethofumesaat (Tramat) voor de graszaadteelt een nieuwe toelatingsaanvraag ingediend. Deze wordt momenteel beoordeeld. Reglone is met een aantal beperkingen behouden voor onder meer loofdoding voor de aardappelteelt.

Voor erkende gewasbeschermingsknelpunten kan bij de minister van LNV vrijstelling worden aangevraagd om tijdelijk een middel te mogen gebruiken. Voor de akkerbouw zijn voor 2007

18 knelpunten aangedragen (11 doorlopend uit 2006, 7 nieuw), waarvan er 15 zijn erkend. Voor 4 knelpunten bleek een vrijstelling uiteindelijk niet meer nodig, omdat er een reguliere toelating was verkregen. Voor de overige 11 knelpunten werden 9 gewasbeschermingsmiddelen vrijgesteld. Nieuwe vrijstellingen waren er voor Talstar voor bestrijding van emelten in grasland en van koolzaadglanskever in koolzaad, en voor een najaars/wintertoepassing van Caragoal GR tegen slakken in wintergranen, koolzaad en graszaad.

De beoordeling voor de vrijstellingen wordt voor 50% betaald door het bedrijfsleven en voor 50% door de overheid. Het traject kostte de sector in 2007 ruim € 19.000. Vanwege de extreme weersomstandigheden had vlas in 2007 ernstig te kampen met schimmelziekten, vooral meeldauw. Bij de minister van LNV is ontheffing aangevraagd voor het éénmalig mogen toepassen van een Frans gewasbeschermingsmiddel. Hoewel het knelpunt door de overheid werd erkend, is geen vrijstelling verleend, vanwege potentiële risico's.

Op het Fonds Kleine Toepassingen (gevuld door HPA, PT en LNV) kan een beroep gedaan worden voor de toelatingskosten van gewasbeschermingsmiddelen, bijvoorbeeld onderzoekskosten of aanvraag- en beoordelingskosten bij het Ctgb. In 2007 zijn vijf van de zes door het HPA ingediende aanvragen gehonoreerd. In 2007 is gestart met een evaluatie van het fonds, waarvoor budget beschikbaar is tot en met 2008. De verwachting is dat er een vervolg komt.

De herbeoordeling van ruim 900 gewasbeschermingsmiddelen door het Ctgb in de tweede helft van 2007 veroorzaakte veel onzekerheid over het middelenpakket dat ter beschikking zou blijven. De Plantenziektkundige Dienst en de medewerkers Effectief middelenpakket vanuit de land- en tuinbouwsectoren hebben de impact ingeschat wanneer bepaalde middelen zouden vervallen. De resultaten van de herbeoordeling zijn december 2007 door het Ctgb gepubliceerd. De directe gevolgen zijn beperkt. Na een overgangperiode van 18 maanden dreigen wel knelpunten te ontstaan, door het vervallen van toelatingen en/of beperkingen in de toepassingsmogelijkheden. In overleg met de overheid en de gewasbeschermingsindustrie zoekt het agrarisch bedrijfsleven naar oplossingen.

Teeltvoorschriften

Teeltvoorschriften om ziekten en plagen te beheersen, zijn een belangrijke taak voor het HPA. Jaarlijks wordt bekeken in hoeverre regels moeten worden aangepast (versoepeld of verscherpt) en hoe de handhaving hiervan het meest effectief en zo goedkoop mogelijk kan plaatsvinden. Wat 2007 betreft is het volgende te melden:

- De inschakeling van de Controlecommissie Zaadbietenteelt is niet langer voorwaarde bij het verkrijgen van een ontheffing voor zaadbietenteelt. Hiermee is de administratieve en financiële last voor het betrokken kweekbedrijf aanzienlijk gedaald.
- Bij de inspecties van met knolcyperus besmette percelen worden meer gegevens geregistreerd om het tuchtgerecht meer inzicht te verschaffen of de teler voldaan heeft aan de bestrijdingsplicht en over (het verloop van) de besmettingsgraad.
- Onderzoek naar de bestrijding van knolcyperus heeft in 2007 hoopvolle middelen en methoden aan het licht gebracht. Met deze tussentijdse resultaten hebben de telers meer mogelijkheden om de bestrijding van knolcyperus op hun bedrijf te verbeteren.
- In zuidelijk Flevoland is een succesvolle proef uitgevoerd met zelfhandhaving van de regels voor de bestrijding van phytophthora en valse meeldauw. Zelfhandhaving wil zeggen dat telers elkaar controleren op overtredingen. Dit verlaagt de spanning tussen gangbare en biologische telers.
- De regels voor uienafvalhopen zijn in 2007 verscherpt. Als er valse meeldauw op de hoop wordt geconstateerd, wordt in tegenstelling tot afgelopen jaar geen geel maar onmiddellijk rood getrokken. Met de sector worden verder afspraken gemaakt om te

garanderen dat het uitgangsmateriaal (eerstejaars plantuitjes) vrij is van valse meeldauw (bijvoorbeeld door een warmwaterbehandeling voor partijen eerstejaars plantuitjes, waar te velde valse meeldauw is geconstateerd).

Tuchtrecht

Het sanctioneren van overtredingen van de teeltvoorschriften vindt plaats door het Tuchtrecht Akkerbouwproductschappen. Het tuchtgerecht bestaat uit een onafhankelijk, rechtsgeleerd voorzitter en zeven leden (akkerbouwers), van wie er twee per zitting aanwezig zijn. Als een teler in overtreding is, wordt de overtreding vastgelegd in een berechtingsrapport. De voorzitter van het HPA legt het rapport voor aan het tuchtgerecht met het verzoek tot berechting (in de praktijk een boete).

In 2007 zijn door het tuchtgerecht in 66 zaken (2006: 35) tegen 59 telers (2006: 34) uitspraken gedaan. De overtredingen betroffen de regels rond knolcyperus (53), phytophthora (8), goedgekeurd pootgoed (4) en aardappelmoetheid (1). In 9 (2006: 2) gevallen betrof het de uitspraak naar aanleiding van een tweede behandeling, omdat de betrokken ondernemer verzet had aangetekend. In 48 zaken zijn boetes opgelegd van € 150 tot ruim € 7.000 per overtreding. Bij de overige 18 (allen knolcyperus) werd geen sanctie opgelegd, omdat de overtreding niet werd bewezen, of omdat de ondernemer voldoende inspanning had geleverd om te voldoen aan de bestrijdingsplicht. Bij de verzetzaken werden in 2 gevallen de boetes verlaagd.

Andere zaken

- coördineren van het Convenant Coëxistentieafspraken. Dit zijn afspraken over de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen naast die van gangbare en biologische;
- financiering en mede-uitvoering van het Masterplan Phytophthora. Dit plan is gericht op de duurzame teelt van aardappelen met minimale belasting van het milieu.

Nationale invulling EU-suikersysteem

De overheid heeft de uitvoering van de EU-suikermarktordening opgedragen aan het HPA. Mede in verband daarmee heeft de minister van LNV de Suikerbegeleidingscommissie ingesteld, waarin alle suikersectoren vertegenwoordigd zijn. Onder de Suikerbegeleidingscommissie fungeren de Adviesgroep Bietenaangelegenheden, de Adviesgroep Suikerindustrie en de Werkgroep Suikerverwerkende industrieën.

De marktordening voor suiker voorziet in de mogelijkheid van een nationale invulling via een jaarlijks vast te stellen suikersysteem, waarbij afspraken worden gemaakt over de verdeling van het suikerquotum onder de telers. Als gevolg van de overname van CSM Suiker BV door de Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. is de vaststelling hiervan in handen gekomen van Cosun. Om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren is de Adviesgroep Bietenaangelegenheden gevraagd hier een adviserende rol in te spelen. Het HPA faciliteert deze structuur via een deskundig secretariaat.

De secretaris van de Suikerbegeleidingscommissie en de daaronder vallende advies-/werkgroepen maakt deel uit van de LNV-delegatie bij het Brusselse suikeroverleg. De aanpassing van de suikermarktordening heeft ook dit jaar veel aandacht gevraagd van de overlegorganen en het secretariaat. Vooral over de aanpassing van de herstructureringsregeling is overleg geweest.

De overname van CSM Suiker door Cosun heeft geleid tot een afslanking van de overlegstructuur, waarbij de werkgroepen Bietenaangelegenheden en Suikerindustrie zijn

omgevormd tot adviesgroepen. Zowel de suikersector als de overheid hecht er aan dat de overlegstructuur ook voor de toekomst wordt gewaarborgd. Het aantal leden zowel in de Suikerbegeleidingscommissie als in de advies-/werkgroepen is als gevolg van de overname teruggebracht.

Vlas

De Commissie Vlas fungeert als platform van de vlassector. De commissie kwam in 2007 tweemaal bijeen. Daarbij besteedde zij aandacht aan de onderstaande onderwerpen.

Marktsituatie

Het verslagjaar was een jaar met matige financiële opbrengsten voor de Nederlandse vlassector. De prijs voor lange vlasvezels in het verkoopseizoen 2006/2007 lag gemiddeld op € 1,48 per kilo. Het verkoopseizoen daarvoor lag de prijs op het zeer lage niveau van € 1,19 per kg. Het effect van de prijsverhoging werd echter te niet gedaan door lage opbrengsten. Het voorjaar van 2007 kenmerkte zich door een uitzonderlijk droge periode waardoor de opkomst zeer onregelmatig verliep en de groei niet goed op gang kwam. Dit alles leidde tot een vlasoogst met lage opbrengsten aan vezels, die bovendien matig van kwaliteit waren. Ook de zaadopbrengsten waren laag. Deze tegenvallende opbrengsten waren ook het gevolg van een grote druk van schimmelziekten, waarvoor in Nederland geen gewasbeschermingsmiddelen in vlas zijn toegelaten. In verband daarmee verzocht het HPA aan de Minister van LNV om de tijdelijke toelating van een middel dat in Frankrijk met succes wordt toegepast. Dit verzoek werd niet ingewilligd.

Het Nederlandse vlasareaal in 2007 van 3.438 hectare was 920 hectare kleiner dan in 2006. In België en Frankrijk daalde het areaal eveneens (zie tabel). De teruggang van het areaal heeft te maken met het feit dat het saldo voor de vlasteler niet beter is dan dat van granen of soms zelfs slechter. Om die reden laten akkerbouwers de vlasteelt, die bovendien nog risicovol is, vallen ten gunste van graanteelt, die veel minder onzekerheden met zich meebrengt.

Vlasareaal (in hectare)

jaar	Nederland	België	Frankrijk	Totaal EU
2007	3.447	14.740	74.500	95.177
2006	4.358	15.959	75.965	106.170
2005	4.691	18.641	80.000	117.000
2004	4.517	19.822	80.534	124.662
2003	4.605	19.250	75.900	102.139
2002	4.053	15.316	68.434	88.703
2001	4.428	16.990	68.000	95.562

Bron: HPA

Teeltkundig onderzoek

De Commissie Vlas stimuleert onderzoek op het terrein van de plantenveredeling, de verbetering van teelt- en oogstmethodes, de vezelontsluiting en de kwaliteitsbepaling van de vlasvezels. Daarnaast is er binnen het Hoofdproductschap Akkerbouw een coördinator actief voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine toepassingen. Deze werkt ook voor vlas.

Voor teeltkundig onderzoek in vlas ging in 2006 een samenwerking voor 2 jaar tussen België en Nederland van start. Voor de financiering van het onderzoek deed de Commissie Vlas

met succes een beroep op de provincie Zeeland, ZLTO en de Stuurgroep Landbouwinnovatie Noord-Brabant. Voor de begeleiding van het onderzoek werd een commissie ingericht met vertegenwoordigers van de Commissie Vlas, de Proefboerderij Rusthoeve, het Algemeen Belgisch Vlasverbond en de financiers. Op de Rusthoeve te Colijnsplaat werden de proeven uitgevoerd. De wetenschappelijke begeleiding werd verzorgd door het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor de Land- en Tuinbouw (POVLT), te Rumbeke (België). De thema's waren: chemische onkruidbestrijding, ziektebestrijding en zaaizaadbehandeling. In 2007 werd ook gewerkt aan een vervolg: een samenwerking tussen Frankrijk, België en Nederland, die in 2008 van start gaat.

Steunregeling vlas en hennep

De Commissie Vlas adviseert het Ministerie van LNV en het HPA over het vlasbeleid van de Europese Unie en de uitvoering daarvan. De aandacht richtte zich in 2007 op de continuering van de EG-steunregeling voor de verwerkers. In september kondigde de Europese Commissie het voorstel aan om de steunbedragen voor het verkoopseizoen 2007/2008 ook toe te passen in 2008/2009. Het gaat om € 160 per ton lange vlasvezels, € 90 per ton korte vlasvezels en hennepvezels en de aanvullende steun voor vlas, die voor Nederland € 120 per hectare is. Daarnaast kondigde de Commissie aan dat de steun voor de verwerkers van vlas en hennep beoordeeld wordt in het kader van de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Hierop startte de Commissie Vlas een overleg met de ministeries die bij de besluitvorming over het EU-beleid voor vlas en hennep betrokken zijn. Doel is om aan de beleidsmakers te informeren over de vlas- en hennepsector en het ontwikkelen van ideeën over de plaats van vlas en hennep in het landbouwbeleid van morgen.

Verdeling EG-steun voor de oogst van 2007

Vlas- en hennepverwerkers maken gebruik van EG-steun. Voor Nederland geldt een gegarandeerde hoeveelheid van 4.800 ton lange vlasvezels en 5.550 ton korte vlasvezels en hennepvezels. Dit zijn de maximale hoeveelheden per oogstjaar waarvoor Nederland EU-steun kan toekennen. De lidstaten bepalen zelf hoe de afzonderlijke hoeveelheden worden verdeeld over de bedrijven.

Op 8 november nam het bestuur van het Hoofdproductschap Akkerbouw een besluit over de verdeling voor de oogst van 2007. Dit leverde geen problemen op. De lage opbrengsten en het teruglopende areaal zijn er de oorzaak van dat de genoemde gegarandeerde hoeveelheden voor de oogst van 2007 meer dan voldoende zijn. Het Nederlandse hennepareaal in 2007 bedroeg 117 ha.

Herziening landbouwbeleid

Vanaf 2005 maakt de zaaizaadsteun deel uit van de nieuwe EG-regeling voor steun aan de landbouw. Omdat het systeem van bedrijfstoelagen, waarbij de steun wordt losgekoppeld van de productie, in Nederland pas in 2006 werd ingevoerd, was in 2005 de zaaizaadsteun nog integraal van toepassing. Voor de oogst van 2006 en volgende jaren blijft de zaaizaadsteun beperkt tot zaaizaad van vezelvlas. Het gaat om een steun aan de vermeerderaar van € 28,38 per 100 kg. In juni 2007 vond de definitieve afrekening van de zaaizaadsteun voor de oogst van 2006 plaats. Het voor Nederland beschikbare budget van € 726.000 was toereikend. Dit budget was vastgesteld op basis van de steunbetalingen voor zaaizaden van vezelvlas in de referentie jaren 2000, 2001 en 2002. De productie was in die jaren gemiddeld genomen groter dan de productie van de oogst 2006. Dit betekende dat er op het steunbedrag van € 28,38 per 100 kg geen korting behoefde te worden toegepast. In

2007 werd een verdere daling van de productie van zaaizaad van vezelvlas zichtbaar. De goedgekeurde oppervlakte vezelvlas in 2006 was 3.669 ha en in 2007 2.974 ha.

Promotie

De Commissie Vlas is namens de Nederlandse vlassector lid van de internationale vlas- en henneporganisatie Confédération Européenne du Lin et du Chanvre (CELC) te Parijs. In deze organisatie zijn teelt, verwerking, vezelhandel, spinnerij en weverij vertegenwoordigd. De Commissie Vlas is lid van de CELC-secties Teelt en Verwerking. De CELC initieert en coördineert de internationale linnenpromotie. De promotie heeft tot doel:

- modetrends te beïnvloeden;
- de distributie van linnen te ondersteunen;
- het gebruik van het kwaliteitslabel 'Masters of Linen' te stimuleren;
- de kwaliteit van linnen producten te verbeteren.

De CELC is aanwezig op beurzen voor garens en stoffen en benadert modeontwerpers. Om de afzet van linnen te stimuleren geeft de CELC voorlichting op modevakscholen en ondersteunt jonge ontwerpers. De CELC organiseert persconferenties voor de vakpers en werkt samen met modehuizen. Meer informatie is te vinden op de uitgebreide internetsite van deze organisatie www.mastersoflinen.com.

Het vlas- en linnenbedrijfsleven uit een groot aantal Europese landen trekt per jaar ongeveer 1,2 miljoen euro uit voor deze promotieactiviteiten en de coördinatie ervan. Daarvan kwam in 2007 ongeveer € 46.000 voor rekening van het Vlasfonds van het HPA.

Daarnaast krijgen sinds enkele jaren ook de nieuwe textiele toepassingen van vlas- en hennepvezels aandacht van de CELC. Zo was de organisatie aanwezig op de JEC Composites Show in Parijs, een beurs gericht op composietmaterialen voor de automobiellindustrie, de bouw, de lucht- en de scheepvaart.

De Commissie Vlas is de belangenbehartiger van de Nederlandse vlassector. De sector bestaat uit:

- 3 kweekbedrijven
- 3 zaadhandelsbedrijven
- 500-600 akkerbouwbedrijven
- 8 vlaswingelbedrijven, waarvan er 4 ook korte vlasvezels bewerken en 1 bedrijf ook vlas hekelt.

De commissie richt zich op de gemeenschappelijke belangen van de sector op het gebied van onderzoek, promotie en overheidsbeleid.

Voedsel en Voeding

De afdeling Voedsel en Voeding is gespecialiseerd in levensmiddelenwetgeving, certificering en kwaliteitsborging en alle aspecten rondom voeding en gezondheid van levensmiddelen. Op deze kennisvlakken ondersteunde de afdeling Voedsel en Voeding in 2007 het Productschap GZP, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn bij de uitvoering van haar werkzaamheden. De afdeling Voedsel en Voeding houdt zich bezig met de nationale, Europese en wereldwijde levensmiddelenwetgeving (de Codex Alimentarius). Dit gebeurt grotendeels onder de vlag van de Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving (PLW, zie kader). Dit betekent dat de afdeling productschappen

informeert over de ontwikkelingen op het gebied van de levensmiddelenwetgeving en vragen en reacties behandelt van de productschappen en hun achterban.

PLW

Een belangrijke taak van de PLW is de achterban snel te informeren over de ontwikkelingen in Brussel en de Codex Alimentarius. De PLW heeft in aanwezigheid van de overheid toegang tot besprekingen van de EU-Commissie. Hierdoor kan in een vroeg stadium informatie worden verstrekt aan de productschappen over wetgeving in voorbereiding. Dit biedt de mogelijkheid voor het bedrijfsleven tijdig te reageren op aanpassingen in de wetgeving.

Nationaal

De afdeling Voedsel en Voeding is op nationaal gebied vertegenwoordigd in bijeenkomsten van het Regulier Overleg Warenwet, de Klankbordgroep van de Voedsel en Waren Autoriteit, de Technische Werkgroep Biologische Landbouw, het Overlegorgaan Biologische Regelgeving, het College van Deskundigen HACCP en de Beleidscommissie Landbouw en Levensmiddelen van de NEN. Daarnaast is de afdeling Voedsel en Voeding structureel aanwezig bij overleggen met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie en het Voedingscentrum.

Europees

De PLW-vertegenwoordigers nemen deel aan Permanent Comités, Raads- en Commissiewerkgroepen van de Europese Unie over levensmiddelenwetgeving. In 2007 brachten de PLW-leden gezamenlijk 95 dagen in Brussel door. Behandeling van de dossiers additieven, etikettering, claims, microbiologie, novel foods, ggo's, harmonisatie van pesticideresiduen en contaminanten hebben tot veelvuldig overleg met de verschillende ketenpartijen geleid.

In 2007 is in de Commissiewerkgroep Claims gesproken over de implementatie van de verordening over voeding- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen. Deze verordening is op 1 juli 2007 in werking getreden. In maart 2007 heeft de PLW een zeer drukbezochte themamiddag over voedings- en gezondheidsclaims georganiseerd. Er is eind 2007 een richtsnoer opgesteld over de interpretatie van enkele onderdelen in deze verordening. In 2007 is vooral aandacht besteed aan de het opstellen van voedingsprofielen. Voedingsprofielen zijn samenstellingseisen waaraan een product moet voldoen om een claim te mogen dragen. Daarnaast is gewerkt aan het opstellen van een lijst met te gebruiken gezondheidsclaims.

De Europese Commissie heeft in 2007 naar aanleiding van een eerder uitgevoerde consultatie over een verbeterde etikettering van levensmiddelen met de lidstaten ideeën uitgewisseld over een nieuwe verordening over consumenteninformatie. Hierin worden regels over etikettering en voedingswaardedeclaratie samengevoegd.

De EG-Commissiewerkgroep landbouwcontaminanten heeft in 2007 limieten voor fumonisinen in maïs en maïsproducten ontwikkeld. De import van amandelen uit de Verenigde Staten is onderworpen aan strenge controles op aflatoxinen. In de VS of bij import moeten partijen zijn gecontroleerd op aflatoxinen. Er zijn nog geen limieten voor ochratoxine A in specerijen en zoethoutwortel vastgesteld. Voor een aantal levensmiddelen is (in een verordening) bepaald dat zij bij import in de EU met een bepaalde frequentie moeten worden bemonsterd en gecontroleerd op contaminanten.

Voor lood en cadmium maakt de European Food Safety Authority (EFSA) een nieuwe toxicologische beoordeling. Na afronding van deze beoordeling worden de limieten voor deze stoffen herzien. Verder is er veel aandacht geweest voor verontreinigde quar met pentachloorfenol en is begonnen aan wetgeving voor niet op dioxinelijkende PCB's.

In 2007 hebben verscheidene vergaderingen van het Permanent Comité en Commissiewerkgroep sectie gg-diervoer/levensmiddelen en milieurisico's plaatsgevonden. Het verslagjaar stond grotendeels in het teken van de discussie hoe dient te worden omgegaan met sporen van (nog) niet toegelaten ggo's die in andere landen al zijn toegelaten. In Europa geldt namelijk een 0-tolerantie voor niet toegelaten ggo's. In mei 2007 zijn sporen van het destijds (nog) niet toegelaten gg-event DAS 59122-7 aangetroffen in maïsglutenvoermeel bestemd voor diervoeder. De betreffende partijen zijn geblokkeerd.

Niet alleen in Europees verband is gesproken over het probleem rondom asynchrone autorisatie van ggo's. Ook in Codex Alimentarius verband is de discussie gevoerd over de wijze waarop moet worden omgegaan met sporen van in een importerend land (nog) niet-toegelaten ggo's die in een ander land reeds een voedselveiligheidsbeoordeling hebben gehad. Deze discussie heeft geleid tot een concept-Codex richtlijn waarin eisen aan een informatie-uitwisselingssysteem zijn opgenomen.

Medio 2007 is een nieuwe verordening voor de biologische productie gepubliceerd. Deze verordening treedt per 1 januari 2009 in werking. Hierin zijn de algemene eisen opgenomen. De detailregels voor de verschillende sectoren worden in 2008 ingevuld.

Codex Alimentarius

De PLW neemt sinds medio 2006 niet meer deel aan de internationale bijeenkomsten van de Codex Alimentarius. De PLW zorgt wel voor de verspreiding van de Codex agenda's en verslagen. EU-standpunten voor vergaderingen van de Codex Alimentarius worden door de EU-Commissie voorbereid. De PLW heeft in 2007 vijf maal deze voorbereidingen bijgewoond in de EU-Raadswerkgroepen.

Ondersteuning en advies

In 2007 voerde de afdeling Voedsel en Voeding werkzaamheden uit voor het Productschap GZP, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn op het gebied van voedsel en voeding. Zo heeft de afdeling in 2007 gewerkt aan het project Beheersing voedselveiligheid Bakkerij-ingrediënten. Hierbij is veelvuldig met de sector en de VWA overlegd over efficiënte vormen van toezicht in de bakkerijketen. Daarnaast beheert de afdeling de Hygiëencode voor de GZP-collecterende, verwerkende en afleverende bedrijven. Zij organiseert het bij de hygiëencode behorende sectorale monitoringsprogramma. De afdeling voert voor het Productschap GZP een verkenning uit van de relatie tussen granen en gezondheid (onder meer in het kader van het Europese project Health Grain). De afdeling heeft in 2007 met de bakkerijorganisaties en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voorbereidingen getroffen voor een convenant over het gebruik van gejodeerd zout in bakkerijproducten.

De afdeling heeft in 2007 het Productschap Wijn ondersteund bij het jaarlijkse sectorale monitoringsprogramma. Daarnaast is de afdeling actief betrokken geweest bij diverse overleggen met de VWA. Hierbij is met de VWA overeengekomen dat in de toekomst beide partijen elkaar in het geval van incidenten vroegtijdig informeren.

Voor het Productschap Diervoeder heeft de afdeling een bijeenkomst Feed-Food en Chemie georganiseerd. Hier was borging van voedsel- en voederveiligheid in de verschillende

sectoren het gespreksonderwerp. Ondermeer verschillen, lacunes en doublures in de diverse veiligheidssystemen kwamen aan de orde. Geconcludeerd is dat meer samenhang en gemeenschappelijkheid tussen de verschillende sectoren (feed, food en chemie) gewenst is. Daarnaast zijn voor het PDV diverse werkzaamheden uitgevoerd voor certificatie- en accreditatieaangelegenheden. Dit betrof onder meer het voeren van het secretariaat van de Sectorcommissie landbouwhuisdieren, het volgen van de ontwikkelingen op het gebied van duurzame soja en het opstellen van de jaarlijkse zoönoserapportage.

De afdeling heeft in samenwerking met het Productschap Tuinbouw een drukbezochte informatiemiddag georganiseerd over EurepGAP Integrated Farm Assurance (IFA). Daarnaast heeft de afdeling samen met het Productschap Tuinbouw een vertaling van deze EurepGAP-standaard laten opstellen.

AGOS

De afdeling Voedsel en Voeding vormt sinds 1992 het secretariaat van de Adviescommissie Geografische aanduidingen, Beschermd oorsprongsbenamingen en Specificiteitscertificeringen (AGOS). Deelnemers aan de Adviescommissie zijn onder andere de Productschappen Zuivel, Tuinbouw en de Commissie Bier van het Productschap Dranken. De AGOS adviseert de Minister van LNV over aanvragen voor erkenning van een benaming of aanduiding. De afdeling Voedsel en Voeding begeleidt aanvragen vanuit Nederland, beoordeelt aanvragen vanuit andere EU-lidstaten op mogelijke problemen voor het Nederlandse bedrijfsleven en informeert het bedrijfsleven hierover. De afdeling Voedsel en Voeding was in 2007 bij zes vergaderingen vertegenwoordigd in Brussel. Er zijn in 2007 geen nieuwe Nederlandse aanvragen ingediend, wel heeft de afdeling oriënterende gesprekken gevoerd met geïnteresseerde partijen.

De Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving (PLW) is een interproductschappelijke commissie, ingesteld op verzoek van alle productschappen die zich bezighouden met voedselvoorziening. Dit zijn het HPA, de commissies Bier en Gedistilleerd van het Productschap Dranken, het Productschap Akkerbouw, het Productschap Margarine, Vetten en Oliën, het Productschap Tuinbouw, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren, het Productschap Vis, het Productschap Wijn en het Productschap Zuivel. Elk productschap wordt vertegenwoordigd door een deskundige op het gebied van levensmiddelenwetgeving. De PLW heeft als taak de productschappen en het bedrijfsleven over horizontale, algemeen geldende levensmiddelenwetgeving te informeren en te adviseren bij standpuntbepaling. Daarnaast draagt de PLW zelf standpunten uit. In de praktijk gebeurt dit door:

- *Advisering.* De PLW ondersteunt Nederlandse delegaties bij internationaal overleg over levensmiddelenwetgeving. Zij fungeert als adviseur voor beleidsmedewerkers van betrokken ministeries.
- *Informatievoorziening.* De PLW informeert de overheid, de productschappen en het bedrijfsleven (de teelt van, handel in en verwerking van agrarische producten) en andere belangstellenden over de ontwikkelingen in de levensmiddelenwetgeving. Belangrijk onderdeel vormt de verslaggeving over de vaak moeizame totstandkoming van richtlijnen en verordeningen binnen de internationale levensmiddelenwetgeving.
- *Coördinatie.* De PLW fungeert als platform voor overleg tussen bedrijfsleven, productschappen en overheid, om zo standpunten over levensmiddelenwetgeving te coördineren. Doel is het standpunt van het bedrijfsleven via de Nederlandse delegatie in nieuwe Europese wetgeving en de internationale Codex Alimentarius verwerkt te krijgen.

De PLW wordt gefinancierd door alle deelnemers aan de PLW. De totale kosten van de PLW bedroegen in 2007: € 233.600.

Arbeid

Binnen de akkerbouwproductschappen voert de afdeling Arbeid projecten uit op gebied van arbeid die zowel voor werkgevers als werknemers van belang zijn. Het gaat om voorlichting, scholing, arbeidsmarktonderzoek en verbetering van arbeidsomstandigheden. Hieronder volgen de ontwikkelingen en activiteiten in 2007.

Activiteiten Werkgroep Verankering arbeid

De productschappen gaan meer aandacht besteden aan de factor arbeid. Ook leveren de vakbonden FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond een intensievere bijdrage aan gezamenlijke projecten. Dit volgt op afspraken in het kader van Verankering Arbeid. Na een voorbereidende fase in 2006 is vanaf januari 2007 de Werkgroep Verankering Arbeid van start gegaan. Naast de vakbonden FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond waren in 2007 de volgende productschappen betrokken bij het project Verankering Arbeid:

- Hoofdproductschap Akkerbouw (Productschap Wijn, Productschap Diervoeder, Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten).
- Productschap Dranken
- Productschap Margarine, Vetten en Oliën
- Productschappen Vee, Vlees en Eieren
- Productschap Tuinbouw
- Productschap Vis
- Productschap Zuivel

De doelstelling van dit project is meer samenhang aan te brengen tussen de activiteiten die de verschillende schappen op het gebied van arbeid ontwikkelen en de betrokkenheid van de werknemers bij de schappen te vergroten. De agrarische productschappen participeren in de volgende sectoroverstijgende activiteiten:

Sociaal-economische kerngegevens

Het project Sectoranalyses omvat het verzamelen van sociaal-economische kerngegevens. In juni 2007 is een eerste Cijfermatig en Grafisch overzicht verschenen van het interproductschappelijke project sectoranalyses. Het gaat om een overzicht van alle sectoren/branches waarvan een statistische (zgn. SBI-)code bestaat. Dit rapport gaat in op vestigingen en de totale werkgelegenheid. Fase 1 is in 2007 afgerond. Fase 1 bestond uit het verzamelen en verwerken van kerngetallen tot factsheets (A4-formaat met vast format) waarbij diverse openbare bronnen werden geraadpleegd. In overleg met de verschillende productschappen is gekeken naar de betrouwbaarheid van deze publieke gegevens. Voorafgaand aan de geplande verdiepingsslag, die begin 2008 begint, is in overleg met de verschillende productschappen gekeken naar de betrouwbaarheid van deze publieke gegevens. Alle beschikbare informatie is medio 2008 te vinden op de website www.pbosectoranalyses.nl, die in 2008 operationeel wordt.

Levensfasebewust Personeelsbeleid

In 2007 startte het project Levensfasebewust Personeelsbeleid in de diervoedersector. Doel van dit project is om tot een plan van aanpak te komen voor effectief beleid op dit vlak. Door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is hiervoor een subsidie van € 40.000 verleend aan het Productschap Diervoeder. Op 1 september 2007 is een werkgroep gevormd waarin sociale partners, onderzoeksbureau IVA en PDV vertegenwoordigd zijn. Via groepsinterviews (focusgroepen) worden problemen en knelpunten besproken binnen een aantal pilotbedrijven. Het project loopt van 1 september 2007 tot en met 1 september 2008.

Nieuwsbrief Arbeid

De Nieuwsbrief Arbeid verscheen in 2007 vijfmaal. De eerste drie edities werden door het Hoofdproductschap Akkerbouw samen met het Productschap Margarine, Vetten en Oliën ontwikkeld. Halverwege dit jaar is de redactie uitgebreid met de genoemde agrarische productschappen. De Nieuwsbrief is bestemd voor de kader- en bestuursleden van de betrokken vakbonden. Eens in de zes à acht weken ontvangen zij korte, toegespitste artikelen. De onderwerpen hebben te maken met arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden, scholing/(beroeps)onderwijs en sociale zekerheid. Vaak bevatten de artikelen verwijzingen naar aanvullende informatie op een van de websites.

Sectoroverstijgende activiteiten

ATEX

In de Arbo-wet en het Arbo-besluit is EU-richtlijn ATEX 137 geïmplementeerd. Deze richtlijn is gericht op de verbetering van de gezondheidsbescherming en de veiligheid van werknemers. De productschappen GZP en PDV participeren in een project gericht op het in kaart brengen van de fysische eigenschappen van veel voorkomende grondstoffen en het opnemen van deze gegevens in een databank. In 2007 is deze databank grondstoffen gevuld met fysische eigenschappen van grondstoffen. De ontsluiting van deze databank sluit zoveel mogelijk aan bij SpecsPlaza. Voor mengsels is een methodiek ontwikkeld om de stofklasse van het mengsel te berekenen. Deze methodiek is overlegd met het Ministerie SZW waardoor niet ieder mengsel apart onderzocht hoeft te worden. Via de website is de databank eenvoudig te raadplegen. Hierin worden ook de rekenregels (methodiek om de stofklasse van een mengsel vast te stellen) toepasbaar. Binnen dit project is voor GZP bekeken hoe de databank aan kan sluiten bij de ATEX-manager en is een projectvoorstel hiertoe uitgewerkt dat begin 2008 wordt uitgevoerd.

Stof? Pak 't aan! (Stof en Endotoxinen)

Het project Stof? Pak 't aan! was een samenwerking tussen de productschappen PDV, GZP, PVE en PT. Dit project is in 2007 afgerond. Voor dit project was subsidie ontvangen. Een evalueer rapport is geschreven. Inmiddels zijn de besturen van de productschappen geïnformeerd over een projectvoorstel om de uitkomsten van het project Stof? Pak 't aan! te borgen. Het doel van dit vervolgproject is het verder implementeren en uitbouwen van de ontwikkelde kennisinfrastructuur. Dit gebeurt door de inzet van inhoudelijke voorlichting en ondersteuning aan alle werkenden in de agro- en foodsectoren. Agrarisch stof en componenten van agrarisch stof, zoals endotoxinen, kwarts en andere gevaarlijke stoffen zoals formaldehyde krijgen specifiek de aandacht. In 2007 hebben de besturen van PDV en GZP het projectvoorstel goedgekeurd.

Activiteiten gzp-sector

Blij met Stofvrij' (Grondstofallergie)

Het project 'Blij met Stofvrij' is in juli 2007 afgerond. Het project had tot doel bewustwording voor risico's van werken in stof te bevorderen. Voor de afronding van het project is een evalueeratie gehouden onder werkgevers en werknemers om zo de relevantie en het bereik van het Arboconvenant Grondstofallergie te onderzoeken. De resultaten wijzen uit dat de maatregelen en doelen die de partijen van het Arboconvenant Grondstofallergie hadden geformuleerd voor het overgrote deel zijn gerealiseerd. Hoewel een volledige bekendheid

niet is behaald, geeft maar liefst 83% van de geraadpleegde werknemers aan bekend te zijn met de gezondheidsrisico's. De doelen op het gebied van voorlichting en de stofbeheersingsplannen zijn wel volledig gerealiseerd. Dit betekent dat alle bakkerijen bezocht zijn door voorlichters. Doel van de stofbeheersingsplannen was dat 60% van de ambachtelijke en industriële bakkers en alle bedrijven in de maal- en bakkerijgrondstoffenindustrie hierover zou beschikken. Bij de ambachtelijke bakkers is de realisatie uitgekomen op 87%, terwijl in de andere drie sectoren alle bedrijven een stofbeheersingsplan hebben opgesteld.

De late beschikbaarheid van de cursus Stofbeheersing in de praktijk heeft ertoe geleid dat ten tijde van de eindevaluatie de effectieve uitvoeringsperiode van deze maatregel te kort was geweest om deze maatregel al volledig tot zijn recht te laten komen. In december was de cursus echter een groot succes te noemen. De doelstellingen voor de persoonlijke beschermingsmiddelen en - specifiek voor de bakkerijgrondstoffenindustrie - de maximale stoffigheidswaarde en de advisering over de handeling van broodverbetermiddelen zijn eveneens gerealiseerd. In navolging op deze resultaten is in 2007 een projectvoorstel geschreven om de resultaten te borgen. In 2008 wordt verder nagedacht over hoe dit in de bakkerijsector en be- en verwerkende meelindustrie uitgevoerd wordt.

Digitale RI&E bakkerijen

Het Productschap GZP heeft in het verslagjaar een vernieuwde branchespecifieke Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) ontwikkeld. De werkgevers en werknemers hebben de RI&E goedgekeurd en deze is opgenomen in de nieuwe CAO. De branchespecifieke RI&E is digitaal beschikbaar waardoor de bedrijven zelfstandig de belangrijkste risico's in kaart kunnen brengen en een plan van aanpak kunnen opstellen.

Arbeidsinspectie

In 2007 is overleg geweest met de Arbeidsinspectie. Zij gaat begin 2008 inspecties houden bij de ambachtelijke en industriële bakkerijen. In het kader hiervan is een start gemaakt met het ontwikkelen van een informatieve folder waarin een overzicht is gegeven van de belangrijke risico's. Ook wordt informatie opgenomen over hoe de risico's zijn te voorkomen of hoe de bakker ermee om kan gaan.

Meer informatie over activiteiten voor de branche vindt u in het jaarverslag over 2007 van het Productschap Granen, Zaden, Peulvruchten.

Activiteiten diervoedersector

Werkvloer

In 2007 verscheen voor het vijfde achtereenvolgende jaar de Werkvloer. 6000 exemplaren van deze sectorkrant vinden steeds hun weg naar de diervoederindustrie om werknemers te informeren over arbeidsomstandigheden en scholing. In ieder nummer wordt een onderwerp belicht met een hoofd artikel waarin experts, werkgevers en/of werknemers worden geïnterviewd. Dit jaar is onder meer aandacht besteed aan transport, stofpreventie, leeftijdsbewust personeelsbeleid en de tilnorm. De overige artikelen hadden vaak te maken met het onderwerp van het hoofdartikel of bevatten interessante informatie voor de doelgroep. Dit jaar is de lay-out iets gewijzigd waardoor de overzichtelijkheid en duidelijkheid toenam.

Themadag

In 2007 organiseerde de afdeling Arbeid i.s.m. Productschap Diervoeder twee informatieve themadagen in Barneveld. Het onderwerp betrof de Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) in de diervoedersector. Tijdens de dagen werd meer aandacht gevraagd voor de arbeidsomstandigheden in de diervoederindustrie. Het groot aantal deelnemers (ongeveer 40) ontvingen op de eerste dag informatie welke punten op de werkplek als gevaar voor de gezondheid konden gelden en hoe deze weggenomen konden worden. Tijdens de tweede dag werden de RI&E's besproken die de bedrijven zelf hadden ingevuld. De themadagen waren een succes, zowel qua verhouding theorie/praktijk als inhoud.

ESF

In 2007 heeft het Europees Sociaal Fonds (ESF) wederom mogelijkheden geboden om scholingsinspanningen financieel te ondersteunen. ESF-subsidies zijn o.a. bedoeld om werknemers beter toe te rusten waardoor zij zich makkelijker kunnen aanpassen aan de veranderingen op de arbeidsmarkt. In februari 2007 is door de scholingsconsulent de informatie aan de sector ter beschikking gesteld. Ook zijn bedrijfsbezoeken afgelegd om de regeling toe te lichten. Een aantal diervoederbedrijven heeft gebruik gemaakt van de regeling en heeft via de Stichting Opleidingsfonds Levensmiddelenindustrie (SOL) de aanvraag ingediend. SOL heeft vervolgens namens de agro- en food-sectoren één gezamenlijke aanvraag ingediend.

Digitaal lesmateriaal

Het Productschap Diervoeder ontwikkelt digitaal lesmateriaal over grondstoffen. Dit jaar heeft de projectgroep samen met praktijkopleider PTC+ de inhoud van het project vastgesteld. De opzet is om van de meest gangbare grondstoffen relevante informatie te verzamelen. Dit project resulteert in de ontwikkeling van lesmateriaal over grondstoffen, herkenning, gebruiksmogelijkheden, speciale eigenschappen, kwaliteitseisen, eindproducten en welke invloed de consument heeft op dit eindproduct. Ook wordt aandacht besteed aan arbeidsomstandigheden. Het lesmateriaal is bestemd voor productiemedewerkers, inkopers, lospersoneel, laboratoriumpersoneel en buitendienstmedewerkers in de diervoedersector. Het project wordt financieel mogelijk gemaakt uit IKD-gelden.

Werkplekinstructiekaarten

Werkgevers hebben de verplichting om hun werknemers goed voor te lichten over de risico's van het werken met (gevaarlijke) stoffen en over het beperken van deze risico's. Hiertoe worden werkinstructiekaarten ontwikkeld. De projectgroep werd uitgebreid met een klein en middelgroot bedrijf. Samen hebben zij intensief nagedacht welke gegevens nodig zijn. Uiteindelijk is gekozen voor een partij die bezig is het softwareprogramma te ontwikkelen.

Meer informatie over activiteiten voor de diervoedersector vindt u in het jaarverslag van het Productschap Diervoeder.

Activiteiten wijnsector

Arbeidsinspectie

In de periode oktober 2006 tot februari 2007 heeft de Arbeidsinspectie zowel wijnimporteurs, frisdrankfabrikanten, groothandels in dranken, gedistilleerdimporteurs, distillateurs als bierbrouwerijen bezocht. In totaal zijn er 110 inspecties uitgevoerd op algemene veiligheid, chemische veiligheid en fysieke belasting. Vooruitlopend op de controle heeft het

productschap via een mailing alle betrokken bedrijven geïnformeerd. Ook is contact geweest met de arbeidsinspectie om ze te informeren over de sector en projecten op het gebied van arbeidsomstandigheden die in de sector worden uitgevoerd. In het inspectierapport dat door de arbeidsinspectie is gepubliceerd, wordt een aantal structurele problemen gemeld, vooral op fysieke belasting en machine- en transportveiligheid.

Training preventiemedewerker

Sinds 1 januari 2007 moeten (wijn)bedrijven met meer dan een fte personeel een preventiemedewerker in dienst hebben. Deze verplichting volgt uit de Arbeidsomstandighedenwet. Hierop heeft het Productschap Wijn een branchespecifieke training preventiemedewerker georganiseerd voor wijnhandelaren. De training gaat onder andere in op de taken, de rol en de positie van de preventiemedewerker. Daarnaast is RI&E verder uitgediept en is ingegaan op prioriteiten van geconstateerde risico's. Ook is er aandacht voor het opnemen van risico's in een plan van aanpak, om zo te kunnen zorgen voor een gezonde werkplek. Na afloop ontvingen de deelnemers het Certificaat Preventiemedewerker. In 2007 zijn twee goed bezochte trainingen afgerond met in totaal 25 deelnemers. In februari 2008 volgen de derde en vierde bijeenkomst.

Arbocatalogus

Het CSEAW heeft de opdracht gegeven om een plan van aanpak te schrijven voor de ontwikkeling van een arbocatalogus.

Meer informatie over activiteiten voor de wijnbranche vindt u in het jaarverslag van het Productschap Wijn.

Koffie en thee

De Beleidsadviescommissie Koffie en Thee behartigt de belangen van werkgevers en werknemers die werkzaam zijn in de koffie- en theesector. De sector omvat in totaal 38 bedrijven. Negen daarvan handelen uitsluitend in koffie, één uitsluitend in thee. De resterende 28 bedrijven handelen in koffie en thee. Er werken ongeveer 600 mensen in de groothandel in koffie en thee en 2.800 in koffiebranderijen en theepakkerijen. De hoogte van de heffingen is vastgelegd in de Verordening Koffie en Thee en bedraagt 3 eurocent per 100 kilogram koffie en thee.

De Beleidsadviescommissie Koffie en Thee komt bij elkaar als daar bijzondere aanleiding toe is. Omdat deze er in 2007 niet was, heeft de commissie besloten niet bijeen te komen; een teken dat alles goed verloopt binnen de sector. Geen bijeenkomst betekent echter niet dat de commissie geen taken heeft uitgevoerd. De commissie heeft in het verslagjaar weer overzichten laten maken van de hoeveelheden in Nederland gebrande koffie. Dit gebeurt op basis van opgaven die de bedrijven doen bij het HPA. De beleidsadviescommissie houdt via tabellen bij hoeveel koffie er in Nederland is verkocht en waar de koffiebonen oorspronkelijk vandaan komen. Verder kunnen bedrijven aan de tabellen aflezen hoe groot hun aandeel is binnen deze totale hoeveelheid. De beleidsadviescommissie houdt ook statistische gegevens bij over de hoeveelheden thee in kleinverpakking.

Afzet van in Nederland gebrande koffie en in Nederland verpakte thee per jaar in de periode 2002-2007 (in tonnen)

	koffie	Thee
2007	102.297	5.730
2006	100.298	4.926
2005	85.823	6.348
2004	86.690	6.539
2003	72.807	6.059
2002	93.324	6.542

Bron: HPA (2007 schatting)

Cacao

Het Hoofdproductschap Akkerbouw is nauw betrokken bij de uitvoering van de Subsidieregeling duurzame ontwikkeling van de cacao- en chocoladesector. De voor de regeling beschikbare middelen vinden hun oorsprong in de liquidatie van de cacaobuffervoorraad. Volgens internationale cacao-overeenkomsten, waarbij Nederland partij was, werd voor de prijsstabilisatie een buffervoorraad cacao aangehouden. De Cacao-overeenkomst van 1993 kende geen buffervoorraad meer, waarna de buffervoorraad is geliquideerd. Een deel van het liquidatiesaldo komt met de regeling beschikbaar voor duurzame projecten in de cacao- en chocoladesector. Doel van de regeling is vierledig:

1. capaciteits- en institutionele opbouw in oorsprongslanden;
2. systeem, proces of productinnovaties die leiden tot een versterking van de economische structuur van de sector of een verbetering van de kwaliteit van producten, vooral ten aanzien van de voedselkwaliteit;
3. een beter welzijn voor werknemers en hun familie die in de oorsprongslanden werkzaam zijn in de sector;
4. een geringere milieubelasting van de sector.

Er is een begeleidingscommissie bestaande uit onder meer vertegenwoordigers uit de Nederlandse cacao- en chocoladesector en een onafhankelijke voorzitter. De betrokken vertegenwoordigers adviseren de minister van LNV bij de uitvoering van de regeling.

Het HPA is verantwoordelijk voor de administratieve afhandeling van de aanvragen en faciliteert en ondersteunt de begeleidingscommissie. De minister neemt de uiteindelijke beslissing op de aanvragen. Het subsidieplafond van de regeling bedraagt 12 miljoen euro. Per aanvrager bedraagt de subsidie maximaal 2 miljoen euro.

Aanvragen voor subsidie konden vanaf 1 januari 2004 worden ingediend bij het HPA. Met ingang van 1 januari 2008 is de regeling en mogelijkheid voor aanvragen van subsidie beëindigd.

In de vier jaren die de begeleidingscommissie van de Subsidieregeling duurzame ontwikkeling cacao- en chocoladesector gefunctioneerd heeft, heeft zij over 58 aanvragen tot projectfinanciering geadviseerd waarvan 20 zijn toegewezen en 38 afgewezen.

Het beschikbare bedrag is grotendeels gevoteerd, en de commissie heeft haar taak beëindigd. De resterende werkzaamheden worden door het ministerie en het HPA verder uitgevoerd.

TAKEN IN MEDEBEWIND

Sinds 1962 voert het HPA in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit regelingen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit. Sinds de aanvang van het begrotingsjaar 2007 verricht het HPA deze zaken als delegated body van Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. In het kader van deze medebewindstaken heeft het HPA in 2007 ruim 87 miljoen euro uitbetaald aan producenten, verwerkers en exporteurs van akkerbouwproducten. Ook is het HPA bevoegd om de rechten bij invoer van (verwerkte) landbouwproducten, in 2007 ruim 7 miljoen euro, en de productieheffingen in de suikersector, in 2007 ruim 111 miljoen euro, te innen. Deze gelden - in 2007 bijna 119 miljoen euro (een stijging van ruim 111,5 miljoen euro) - behoren als eigen middelen toe aan de begroting van de EG.

Het HPA verstrekt daarnaast, in overleg met de beleidsmedewerkers van de andere akkerbouwproductieschappen, informatie over de Europese en nationale regelgeving en tarieven aan sectorgenoten. Verder zijn beleidsmedewerkers van de productschappen Akkerbouw, Wijn en Diervoeder, samen met collega's van het Ministerie van LNV en het Ministerie van Financiën, vertegenwoordigd in de Nederlandse delegatie in een groot aantal beheerscomités. Via deze comités kunnen de lidstaten het te voeren beleid in de akkerbouwsectoren, maar ook van het grensoverschrijdende goederenverkeer, mede bepalen. Voor de uitvoering van de medebewindstaken werden vorig jaar circa 123 fte ingezet, een daling van 25 fte ten opzichte van 2006. Deze inzet betreft ongeveer 57% van de totale formatie van het HPA.

GLB

Ook in 2007 konden weinig tot geen nieuwe ontwikkelingen worden gemeld over de WTO-onderhandelingen, onder meer doordat de verschillende handelspartners geen verdere concessies wilden doen. Daarnaast heeft het er alle schijn van dat het enthousiasme van de ontwikkelingslanden om te komen tot een nieuwe WTO-overeenkomst is weggeëbd. Onder invloed van de alsmaar stijgende prijzen voor en dreigende tekorten aan landbouwgewassen hebben veel handelspartners van de EG een eigen landbouwbeleid geïmplementeerd dat veel kenmerken vertoont van het oude Europese beleid. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan de invoering en verhoging van invoerrechten voor producten, het instellen van exportbelastingen en het beperken van de hoeveelheden die mogen worden uitgevoerd, via certificaten. Hiermee proberen deze landen vooral hun eigen voorziening op peil te houden. De handelspartners lijken hiermee de tegenovergestelde weg van de Europese Commissie te volgen.

In juni 2005 voorspelden de OESO en de wereldvoedselorganisatie FAO nog dat door toenemende concurrentie en productiviteitsstijging in de voedselproductie voedsel in de periode 2005 tot 2014 goedkoper zou worden. Ruim twee jaar later kan de conclusie worden getrokken dat de verwachtingen van beide organisaties in het geheel niet zijn uitgekomen. De stijgende vraag, onder andere vanuit opkomende economieën en de bio-ethanolindustrie, en een beperkter aanbod hebben bijvoorbeeld geleid tot een ruime verdubbeling van de graanprijzen. Daarnaast lijkt ook het (speculatief) handelen van beleggers te zorgen voor een aanzienlijk prijsopdrijvend effect op de prijzen van onder meer granen. Het is duidelijk dat de afbouw van het klassieke Europese landbouwbeleid, waarmee in 1994 is begonnen, niet automatisch leidt tot volledige vrijhandel. Nieuw protectionisme bij handelspartners steekt zelfs de kop op.

Door stijgende prijzen ontstond aan het einde van het verslagjaar een situatie waarin er nog nauwelijks sprake was van uitvoerrestituties en productie- en verwerkingssteun. Alleen

producten uit de sectoren suiker, wijn en eieren kwamen eind 2007 nog in aanmerking voor uitvoerrestitutie. Steun werd nog verleend voor de productie van vezels van vlas en hennep, zaailijnzaad en gedroogde voedergewassen.

Uitvoering medebewindstaken/restituties

In 2007 heeft het HPA ruim 43 miljoen euro aan uitvoerrestituties betaald. Ten opzichte van 2006 betekent dit een forse daling van 51 miljoen euro. Deze daling is geheel en al toe te schrijven aan het feit dat in de loop van 2007 de restitutie voor de meeste producten werd geschorst. De totaal uit Nederland uitgevoerde hoeveelheid producten en goederen van de sectoren waarvoor het hoofdproductschap bevoegd is, daalde in 2007 met ongeveer 100 duizend ton tot 1,7 miljoen ton. Gezien de ontwikkelingen aan het einde van het verslagjaar, ziet het er naar uit dat het totale restitutiebedrag in 2008 verder daalt.

Steun en heffingen

In het kader van de verschillende steunregelingen betaalde het HPA in 2007 in totaal ruim 44 miljoen euro uit, een daling van ongeveer 72 miljoen in vergelijking met 2006. Het grootste gedeelte van deze afname heeft zich voorgedaan bij de steunregeling voor de verwerking van magere melkpoeder in veevoeder (-/-25,7 miljoen euro), de steunregeling landbouwzaaizaden (-/-10 miljoen euro), de regeling productierestitutie zetmeel (-/-9 miljoen euro) en de regeling verwerkingsrestitutie suiker (-/-8,6 miljoen euro). De totale uitgaven voor de contingenteringsregeling aardappelzetmeel daalden licht, met 3 miljoen euro. Bij de regelingen voor gedroogde voedergewassen, landbouwzaaizaden en vezelvlas en -hennep stabiliseerden de uitgaven zich op het niveau van 2006.

Het grootste deel van de door het HPA geïnde 'eigen middelen' betreft de productieheffingen op suiker, vorig jaar bijna 111 miljoen euro. Dit is een stijging van 99 miljoen euro ten opzichte van 2006. Dit is een gevolg van de systematiek van de nieuwe suikermarktordening, waardoor er in 2006 geen en in 2007 wel definitieve productieheffingen werden geïnd. In de andere sectoren werd een bedrag van ongeveer 7,3 miljoen euro aan invoerrechten via het HPA aan de EG afgedragen. Dit was 3,2 miljoen meer dan in 2006. Deze onverwachte stijging ten opzichte van 2006 is vooral een gevolg van het feit dat in 2006 een bijzondere correctie op de geïnde rechten moest worden toegepast. De verwachting is dat het bedrag in 2008 aanmerkelijk daalt. De belangrijkste reden hiervoor is de schorsing van de invoerrechten voor onverwerkte granen, die de Europese Commissie begin januari 2008 heeft doorgevoerd in een poging de voorziening van de Gemeenschap veilig te stellen.

De hoeveelheid goederen, waarover het HPA rechten inde, nam in 2007 buitengewoon fors toe van 114.425 ton in 2006 tot 796.528 ton in 2007 (+ 600%). Verantwoordelijk voor deze stijging is een aanzienlijke toename van de invoer van maniok (+ 564.000 ton) en maïs (+100.000 ton). De daadwerkelijk in Nederland ingevoerde hoeveelheid goederen en producten van de sectoren waarvoor het hoofdproductschap bevoegd is, steeg in 2007 met ongeveer 4 miljoen ton tot 8,5 miljoen ton ten opzichte van 2006.

Documentenstroom

Het werkaanbod bij het HPA bestaat op het gebied van in- en uitvoer bijna geheel uit elektronische aangiften. Bij de steunregelingen wordt echter nog steeds veel informatie op papier aangeleverd. Het HPA ontving in 2007 ongeveer 275.000 aangiftdocumenten, bewijsdocumenten, papieren versies van elektronische aangiften, opgavenstaten, verwerkings- en afleveringsoverzichten, uitslagen van verificaties van aangiften en controlerapporten. Het aantal documenten daalde aanzienlijk, doordat het HPA in 2007 de

ontkoppelde steun voor de teelt van zetmeelaardappelen niet meer uitbetaalde, terwijl daarnaast de Duitse telers die aan de Nederlandse aardappelzetmeelfabrikant leverden vanaf 2007 de gekoppelde steun van de Duitse instanties ontvingen.

De Europese Commissie heeft in nagenoeg alle marktordeningen die door het HPA worden uitgevoerd een systeem van certificaten in het leven geroepen om de in- en uitgaande handelsstromen te kunnen monitoren en waar nodig te beheersen. Certificaten kunnen worden gezien als vergunningen waarmee bedrijven producten en goederen mogen invoeren in of uitvoeren uit de Gemeenschap. Het aantal invoercertificaten dat in 2007 werd afgegeven steeg ten opzichte van 2006 met ruim 11% tot 13.615. Het aantal afgegeven uitvoercertificaten - inclusief de restitutiecertificaten - daalde met ruim 13% tot 5.054. Deze daling deed zich zowel bij de gewone uitvoercertificaten, als bij de restitutiecertificaten voor.

Daarnaast valt op dat het aantal radioactiviteitsverklaringen in 2007 met ruim 17% is afgenomen. Deze afname wordt veroorzaakt doordat voor bepaalde producten de export werd verplaatst van Nederland naar Duitsland. Daarnaast lijken bepaalde landen hun eisen op dit gebied voor poot- en consumptieaardappelen te hebben versoepeld, dan wel in 2007 genoeg te hebben genomen met een andere vorm van certificering, aangezien het aantal verklaringen voor poot- en consumptieaardappelen in 2007 sterk is teruggelopen.

Overzicht documenten- en geldstroom

Jaar	Invoer		Uitvoer		Steun (mln €)	Documenten			
	Rechten (mln €)	Ton (mln)	Restitutie (mln €)	Ton (mln)		Certificaten		Formulieren/ Artikelbalken	Radioactiviteits- verklaringen
						Invoer	Uitvoer*		
2007	7,3	0,797	43,3	1,7	44,1	13.615	5.054	355.350	6.171
2006	4,1	0,11	93,8	1,8	116,2	12.251	5.797	475.700	7.439
2005	9,5	0,32	132,9	2,0	153,9	12.505	6.065	416.750	7.023
2004	12,5	0,95	108,6	1,8	182,3	11.453	6.735	287.500	6.780
2003	10,1	0,41	105,7	1,9	184,9	10.264	8.079	311.000	6.667
2002	14,6	1,15	120,4	2,1	179,5	9.810	7.835	318.500	6.443
2001	23,6	2,13	104,0	2,1	170,0	9.452	6.462	302.500	6.884

Bron: HPA

* Dit aantal is inclusief de restitutiecertificaten voor uitvoer van industriële landbouwproducten

ORGANISATIE

Personeel & Organisatie

In 2007 werd vooral veel aandacht gevraagd voor de consequenties van de organisatorische veranderingen die in 2006 binnen het HPA in gang zijn gezet. De gewijzigde organisatiestructuur beoogt een noodzakelijke efficiency- en kwaliteitsslag te realiseren zodat de organisatie beter kan inspelen op de veranderende wensen van de achterban. Kernbegrippen hierbij zijn: kleiner, simpeler, beter en goedkoper. Naast de afslanking van het EU-landbouwbeleid maken ook deze organisatorische veranderingen de komende jaren een verdere reductie in het personeelsbestand noodzakelijk.

Om de kwaliteitsslag te realiseren werd in 2006 het P&O-beleid aangescherpt, onder andere door de opzet en invoering van competentie management. De feitelijke implementatie en toepassing van het competentie management vond grotendeels dit verslagjaar plaats. Daarnaast vroeg de voornoemde reductie van het personeelsbestand de nodige aandacht: vertrekkende medewerkers werden - evenals in voorgaande jaren - zorgvuldig begeleid naar een ander perspectief.

Hoewel deze ontwikkelingen uiteraard onzekerheid en onrust met zich mee brengen, gaven de uitkomsten van de tweede enquête over arbeidsvreugde desondanks aan dat het grootste deel van de medewerkers nog steeds met plezier naar het werk komt en blijven de arbeidsprestaties op peil. Ten opzichte van de eerste enquête die eind 2006 werd gehouden kon worden geconstateerd dat een aantal aandachtspunten uit de eerste enquête zoals vertrouwen in de leidinggevenden, interne communicatie, openheid en transparantie, verbeterd is, doordat deze zaken regelmatig in 2007 aan de orde zijn gekomen binnen bijvoorbeeld werkoverleg en functioneringsgesprek. Een punt van aandacht is nog wel de blijkbaar beperkte duidelijkheid over het nut en de noodzaak van het competentie management.

Dat medewerkers nog steeds met plezier naar hun werk komen mag eveneens blijken uit het feit dat het ziekteverzuimcijfer ook over 2007 relatief laag is, hoewel er sprake is van een lichte stijging (0,5%) ten opzichte van 2006. Dit is echter nog geen aanleiding voor aanpassing van het huidige verzuimbeleid. Waar wel gedurende het verslagjaar over is gesproken is gezondheidsmanagement dat vooral gericht is op ziekteverzuimpreventie, onder andere door de aandacht te leggen op de leefstijl van mensen. Gezondheidsmanagement wordt in 2008 geïntroduceerd als aanvulling op het huidige verzuimbeleid.

Aantal mannen en vrouwen in 2006

	2004	2005	2006	2007
Man	194	185	175	161
Vrouw	136	129	119	98
Totaal	330	314	294	259

Ziekteverzuimpercentages akkerbouwproductieschappen

	2004	2005	2006	2007
Man	3,5	3,9	3,2	3,6
Vrouw	5,0	5,6	4,3	4,9
Totaal	4,2	4,8	3,6	4,1

Gemiddelde leeftijd

	2004	2005	2006	2007
Man	45,2	46,0	47,2	47,7
Vrouw	40,9	41,5	42,5	43,8

Gemiddelde diensttijd

	2004	2005	2006	2007
Man	17,3	18,4	19,1	20,0
Vrouw	13,0	13,6	14,8	16,8

Ondernemingsraad

Na het enerverende jaar 2006 heeft in 2007 de Ondernemingsraad in een rustiger klimaat de ontwikkelingen van het HPA vanuit het perspectief van de medezeggenschap positief kritisch kunnen volgen. Naast de geëigende OR-onderwerpen is de nodige aandacht besteed aan de ontwikkelingen rond de PBO en het behoud van het draagvlak voor de PBO in de toekomst. In dit verband heeft ook twee maal overleg plaatsgevonden met de ondernemingsraden van de collega-productschappen.

De gevolgen van het herziene Europese landbouwbeleid zijn in 2007 zichtbaar geworden in een verdere afname van medebewindstaken. Deze afname, gekoppeld aan de wens van het bestuur om €300.000 op de autonome activiteiten te bezuinigen, maakte dat het HPA ook in 2007 afscheid moest nemen van een fors aantal medewerkers. Door een actief personeelsbeleid kon die krimp in 2007 worden gerealiseerd zonder gedwongen ontslagen. In enkele gevallen hebben OR-leden medewerkers die zochten naar een passende vertrekregeling met raad en daad bijgestaan.

De volgende onderwerpen zijn in het verslagjaar 2007 in de overlegvergaderingen besproken:

- PBO-discussie;
- ontwikkeling medebewind;
- integratieproject samenwerking andere productschappen;
- ontwikkeling pensioenen;
- besteding tegemoetkoming ziektekostenvergoeding;
- enquête arbeidsvreugde;
- veranderingen Interne Organisatie
- vervolg invulling competentie management;
- stageplaatsen (invulling uit Werkgelegenheidsfonds);
- verhuizing CVB (PDV);
- Code Goed Bestuur;
- integriteitscode;
- autonome taakstelling;
- Regeling reiskosten woon- werkverkeer;
- salarisvoorstellen medewerkers.

Voor 2008 heeft de Ondernemingsraad in ieder geval de volgende zaken op het programma staan:

- Evaluatie van het in 2006 gefaseerd ingevoerde systeem van competentie management. De Ondernemingsraad gaat na of de doelstelling van de directie voor dit instrument is gehaald, en of de negatieve mening van medewerkers over competentie management zoals die naar voren kwam in de enquête over arbeidsvreugde terecht is.

- Ook in 2008 wordt van medewerkers afscheid genomen. De Ondernemingsraad hoopt dat dit net zoals in de afgelopen jaren kan via vrijwillige vertrekregelingen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan bewaakt de Ondernemingsraad in de gedwongen ontslagprocedures het belang van medewerkers en organisatie.
- In 2008 zijn er verkiezingen voor een nieuwe Ondernemingsraad.

Juridische en bestuursaangelegenheden

Voor het verslagjaar heeft de afdeling Juridische en Bestuursaangelegenheden zich onder meer beziggehouden met de volgende onderwerpen.

Instelling Productschap Akkerbouw

In de tweede helft van 2006 hebben de besturen van HPA en GZP de noodzakelijke stappen genomen voor de oprichting van het Productschap Akkerbouw (PA). Aangezien in de filosofie van de PBO het de sectoren zijn die in de vorm van de organisaties van ondernemers onderscheidenlijk werknemers de regering moeten verzoeken tot oprichting en opheffing van een productschap, is JBA ondersteunend geweest bij de schriftelijke verzoeken aan de Minister van SZW. In het kader van de formele vervolgstap in 2007 heeft JBA de Sociaal-Economische Raad (SER) bijgestaan in het opstellen van het door de Minister van SZW gevraagde advies. Het advies bevat een tekstvoorstel voor het nieuwe Instellingsbesluit akkerbouwproductschappen, waarin in het bijzonder het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten is vervangen door het Productschap Akkerbouw. In deze fase is er een aanzienlijke vertraging opgetreden, omdat de SER gelijktijdig is geconfronteerd met verzoeken van een tweetal organisaties tot uitreding uit de productschappen Diervoeder en Wijn.

De wetgevingsjuristen van SZW achtten in een laat stadium een geheel nieuw instellingsbesluit niet de meest geëigende vorm voor deze transformatie binnen de constellatie van akkerbouwproductschappen. Beter ware een wijzigingsbesluit. Dit vereiste echter een ingrijpende aanpassing van de toen voorliggende tekst. JBA is toen actief betrokken geweest met het becommentariëren van de voorgestelde teksten. In het verslagjaar heeft JBA zich ingespannen om snelheid te krijgen in de voortgang van de instellingsprocedure, die steeds dreigde stil te vallen. Uiteindelijk is de finale tekst op 27 december 2007 in het Staatsblad verschenen. Hiermee is het Productschap Akkerbouw per 1 januari 2008 formeel een feit. Voor het HPA heeft dit tot consequentie dat het zijn autonome taken is kwijtgeraakt.

Ministeriële goedkeuring

Als voorlopige afsluiting van een reeks van uitspraken over de heffingen van het Productschap Wijn, heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) de wijze van goedkeuring door de centrale overheid van verordeningen van onder meer productschappen in strijd geacht met de wet. Volgens het CBb dienen alle betrokken ministers steeds hun goedkeuring te verlenen. Die uitspraak heeft een enorme commotie veroorzaakt bij zowel de overheid als de schappen. Zodanig zelfs dat de wetgever reden heeft gezien in te grijpen door in een spoedprocedure een reparatie aan te brengen in de betreffende wetsartikelen. Daarmee werd de mogelijkheid gecreëerd om in voorkomende gevallen de goedkeuring te beperken tot die van bijvoorbeeld de Minister van LNV. In afwachting van die reparatiewet is er een interdepartementale actie gestart om met terugwerkende kracht gemankeerde goedkeuring te helen aan de hand van opgaven van de productschappen. JBA is namens de akkerbouwproductschappen en het Productschap Margarine, Vetten en Oliën, waarvoor JBA

ook als juridische afdeling fungeert, maar ook voor het Ministerie LNV hierbij steeds actief betrokken geweest.

Evaluatie verordeningen

De Wet op de bedrijfsorganisatie schrijft voor dat de productschappen hun verordeningen iedere vier jaar evalueren en het resultaat daarvan kenbaar maakt aan de minister van SZW. Aangezien in het kader van de wetwijziging uit 1999 vrijwel alle verordening opnieuw zijn vastgesteld tegen het einde van de overgangstermijn van vier jaar, was in het jaar 2007 het moment daar voor de eerste evaluatie. Met regie van JBA is bij alle sectoren van de akkerbouwproductschappen gesondeerd, naar de publiekrechtelijke noodzaak, de realisatie van de doelstelling, de handhaving en de eventuele negatieve neveneffecten van de afzonderlijke verordeningen. Dit heeft ertoe geleid dat de GZP-verordeningen voor snijkoek en speculaas in 2007 zijn ingetrokken.

ICT

In 2007 heeft bij de afdeling ICT de nadruk gelegen op de verantwoording van de betalingen van EG-subsidies. Nu HPA geen betaalorgaan meer is maar een delegated body, moet veel meer aansluiting gezocht worden bij de gegevens zoals die door de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV worden verstrekt. Onderzoek naar een meer efficiënte en geautomatiseerde verwerking van uitvoeraangiften in het systeem Gries heeft uitgewezen dat de kosten daarvoor niet opwegen tegen de baten. Deze release is afgeblazen. Daarnaast heeft de afdeling ICT bijgedragen aan de nieuwe websites van het Productschap Akkerbouw en het HPA, in het bijzonder aan de introductie van een nieuw content management systeem.

Met de Code voor Informatiebeveiliging uit 2005 voldoet het HPA aan de landelijk overeengekomen maatregelen voor beveiliging van informatie. De implementatie van de code Informatiebeveiliging 2005 heeft veel inspanning gevergd. Dit heeft ertoe geleid dat voor HPA het sein op groen staat. In 2008 wordt nog een aantal maatregelen doorgevoerd.

Ook is een Helpdeskpakket aangeschaft, waarmee de gebruikers zelf via het intranet storingen kunnen aangeven en het verloop van de afhandeling daarvan zelf kunnen volgen. Dit pakket wordt ook ingezet voor het melden van beveiligingsincidenten en het aanvragen van programmawijzigingen in de Oracle-systemen. Het pakket wordt in 2008 in gebruik genomen.

Het team Technisch Beheer van de afdeling is begonnen met de uitrol van Windows XP. Nieuwe pc's worden uitgerust met dit besturingssysteem. Op een aantal nieuwe laptops wordt het besturingssysteem Windows Vista geïnstalleerd, omdat deze niet meer kunnen werken met Windows XP. Dit brengt weer een aantal eigen uitdagingen met zich mee, omdat dit besturingssysteem minder stabiel en compatible is met andere software dan door de leverancier wordt voorgesteld. Ook is begonnen met het vervangen van de netwerkswitches. Hierdoor worden de prestaties van het interne netwerk nog verder opgevoerd. Tot slot is de afdeling ICT in het kader van de taakstellende bezuinigen bezig met het verhogen van de efficiency en het versoberen van de dienstverlening en daarmee met het verlagen van aantal benodigde fte's.

FINANCIËN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de financiën van het HPA. Er wordt aandacht besteed aan de balans per 31 december 2007, de financiële resultaten over 2007, de heffingen, de financiële relaties en andere relevante aspecten.

Balans per 31 december 2007

De balans per 31 december 2007 luidt als volgt:

Activa		Passiva	
Materiële vaste activa	35.700	Eigen vermogen	
		* Algemene reserve	1.101.500
Financiële vaste activa	8.731.000	* Bestemmingsreserves	6.106.300
		* Bestemmingsfondsen	—
Vlottende activa	12.283.100		7.207.800
Liquide middelen	14.625.200	Voorzieningen	6.353.100
		Vlottende passiva	22.114.700
Totaal activa	35.675.600	Totaal passiva	35.675.600

De meest belangrijke materiële vaste activa betreffen het kantoorgebouw, de grond, evenals de inventaris. Deze activa zijn volledig afgeschreven; de genoemde activa, die per ultimo 2007 zijn getaxeerd, vertegenwoordigen een waarde van € 16.000.000 (verzekerde waarde gebouw) en € 1.000.000 (vervangingswaarde inventaris).

De financiële vaste activa zijn belegd conform de richtlijnen die zijn opgenomen in de Verordening HPA beleggingsbeleid akkerbouwproductschappen 2004. De belegde gelden zijn ingelegd in het FIDO-fonds (Financiering Decentrale Overheden) van Robeco.

De vlottende activa hebben in hoofdzaak betrekking op vorderingen op het Ministerie van LNV in het kader van de uitvoering van de medebewindstaak, de rekeningcourantverhouding met het Productschap Wijn, de debiteuren en nog te factureren bedragen. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde onder aftrek van een, op basis van risicoanalyse, vastgestelde voorziening voor oninbaarheid van openstaande vorderingen.

De liquide middelen betreffen voor een bedrag van circa € 6,5 miljoen aan vrij opeisbare banktegoeden en een bankrekening met een saldo van circa € 8,1 miljoen, ten gunste van de cacaobranche die niet vrij opeisbaar is.

Het eigen vermogen bestaat overeenkomstig artikel 31 van de Verordening Financiën Bedrijfslichamen 1999 (VFB 1999) van de SER uit de som van de algemene reserve, de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Op grond van artikel 34 van de VFB 1999 hanteert de SER als norm dat de som van de algemene reserve en de bestemmingsreserves niet meer mag zijn dan het totaal van de lasten over het verslagjaar. Op 31 december 2007

bedroeg de som van de algemene reserve en de bestemmingsreserves 36,1% van het totaal van de lasten over 2007.

De voorzieningen hebben betrekking op de voorziening Regeling individuele vervroegde uittreding 2005, de voorziening 'wachtgeld/herstructureringsprogramma' en de voorziening 'meerjarig groot onderhoud gebouw'.

Onder de vlottende passiva zijn onder andere opgenomen de rekeningcourantverhoudingen met de productschappen Diervoeder en Granen, Zaden en Peulvruchten, de nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen, evenals de crediteuren.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen en financiële risico's betreffen:

- De Europese Commissie heeft in december 2006 bij het HPA een claim ingediend betreffende het Europees Economisch Samenwerkingsverband 'Euroterroirs'. Dit samenwerkingsverband had als doel een Europese encyclopedie van typische Europese streekgerechten en producten op te stellen. Hiertoe heeft zij subsidie ontvangen van de Europese Commissie. Alle (vermeende) leden van dit verband (zoals het HPA) zijn hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor terugbetaling van de ontvangen subsidies, toen bleek dat een aantal ingediende declaraties niet juist was. Over zaken zoals de aansprakelijkheid van het HPA in dezen, de houdbaarheid van de door de Europese Commissie ingestelde invordering, etc. vindt momenteel overleg plaats tussen het HPA, de landsadvocaat en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
- Bij eventuele verkoop van het kantoorgebouw heft het HPA tot en met 31 december 2010 een terugbetalingsverplichting aan het Ministerie van LNV. Deze jaarlijks dalende terugbetalingsverplichting zou bij verkoop op 31 december 2007 circa € 400.000 hebben bedragen.
- Er zijn langlopende huurovereenkomsten aangegaan over kopieermachines. De duur van de overeenkomsten varieert van 10 tot 50 maanden. De laatste overeenkomst vervalt in februari 2012. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 100.000.

Financiële resultaten over 2007

De rekening van baten en lasten van het HPA voor het jaar 2007 is als volgt:

	Totaal generaal	Bestuur en algemeen	Product en dienst	Arbeid	Medebewind
Baten					
Heffingen	5.984.000	1.287.000	4.697.000	-	-
Retributies	21.400	-	21.400	-	-
Diensten aan derden	2.635.300	2.377.500	-	257.800	-
Rente	489.900	199.300	290.600	-	-
Vergoeding opgedragen taken	9.875.200	-	-	-	9.875.200
Niet bestede subsidies/diensten door derden	-	-	-	-	-
Overige baten	1.084.800	551.400	377.800	155.600	-
	20.090.600	4.415.200	5.386.800	413.400	9.875.200
totaal baten					
Lasten					
Personeelskosten	10.917.200	10.625.800	500	290.900	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	136.700	123.600	-	6.300	6.800
Huisvestingskosten	786.400	763.900	-	16.500	6.000
Bureaunkosten	1.351.700	1.116.200	37.800	23.400	174.300
Vergaderkosten	80.000	39.500	33.700	5.800	1.000
Financiële relaties	4.780.100	33.300	4.651.400	95.400	-
Diensten door derden	1.162.700	409.300	7.700	41.800	703.900
Overige lasten	769.800	30.100	100	-	739.600
	19.984.600	13.141.700	4.731.200	480.100	1.631.600
subtotaal lasten					
Interne overboekingen	-	(8.450.200)	273.300	(66.700)	8.243.600
	19.984.600	4.691.500	5.004.500	413.400	9.875.200
totaal lasten					
	106.000	(276.300)	382.300	-	-
Resultaat					
Stand van de reserves					
Reserve 01/01	7.101.800	1.377.800	5.724.000	-	-
Reserve 31/12	7.207.800	1.101.500	6.106.300	-	-

De baten van het HPA zijn voor circa 30% afkomstig uit de opbrengsten van de algemene en bestemmingsheffingen. Circa 49% van de baten is afkomstig uit de vergoeding die het HPA ontvangt vanwege de doorbelasting van apparaatskosten aan het Ministerie van LNV uit hoofde van de uitvoering van de medebewindstaken. De heffingstarieven worden jaarlijks bij verordening door het bestuur vastgesteld. De overige baten betreffen voornamelijk de doorbelasting van activiteiten aan de overige akkerbouwproductschappen.

Wat betreft de personeelskosten over 2007 wordt opgemerkt dat, door het nemen als last van de per 31 december 2007 nog te betalen vakantiedagen, de personeelskosten een bedrag van circa € 426.000 hoger zijn dan mocht worden verwacht. Ook wordt bij de onder de personeelskosten opgenomen pensioenkosten opgemerkt dat vanaf 2006 de pensioentoezeggingen zijn gebaseerd op een middelloonregeling. De jaarlijks te betalen premie is gebaseerd op een doorsneepremie, die voor alle aangesloten productschappen gelijk is. Afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad wordt een korting verleend op de te betalen premie. De premie wordt opgebracht door de werkgevers en werknemers in de verhouding 2/3 werkgevers en 1/3 werknemers. Vanaf 2007 wordt een beperkte premie in rekening gebracht van 3% van de pensioengrondslag (2% werkgevers en 1% werknemers). In 2007 bedraagt het betaalde werkgeversdeel € 137.500.

Circa 4,8 miljoen euro is bestemd voor financiële relaties. Dit zijn kosten voor (onderzoeks)projecten en activiteiten van financiële relaties met dragende en niet-dragende organisaties voor de sector. Onder de post 'overige lasten' is onder andere de doorbelasting van het HPA voor de facilitaire dienstverlening opgenomen.

Heffingen

Het bestuur heeft twee heffingsinstrumenten om de activiteiten van het HPA te financieren. De kosten verbonden aan de organisatie en aan het bestuur worden gefinancierd met behulp van een financieringsheffing. Voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld onderzoek) zijn bestemmingsheffingen van toepassing; de baten komen terecht in speciaal daarvoor door het bestuur ingestelde fondsen. Het streven van het bestuur is gericht op een sluitende begroting, zij het dat in verband met de hoogte van de reserve daarbij enige ruimte tot flexibiliteit bestaat.

Voor 2007 zijn de volgende heffingsverordeningen van toepassing:

- * Verordening HPA financieringsheffing jaar 2007
- * Verordening HPA financieringsheffing teeltaangelegenheden jaar 2007
- * Verordening HPA financieringsheffing sector aardappelen jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds aardappelverwerking jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds consumptieaardappelen jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds pootaardappelen jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds teeltaangelegenheden jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA teeltbescherming zetmeelaardappelen jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds uien jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA vlasfonds jaar 2007
- * Heffingsverordening HPA fonds zetmeelaardappelen jaar 2007

Alle verordeningen zijn op 9 november 2006 door het bestuur vastgesteld.

Financiële relaties

Bij het aangaan van financiële relaties door het HPA wordt vastgesteld of deze relatie voldoet aan de PBO-toets:

1. het doel van de financiële relatie is herleidbaar tot de taken en bevoegdheden van het HPA, bedoeld in artikel 71 van de Wet op de bedrijfsorganisatie en in zijn instellingsbesluit;
2. het doel van de financiële relatie is niet of niet goed te bereiken via financiering door privaatrechtelijke organisaties;
3. het HPA kan de desbetreffende activiteiten niet of niet goed zelf uitvoeren;
4. de activiteiten komen in beginsel ten goede aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld, of die behoren tot een bepaalde branche of sector binnen zijn werkingssfeer, en de daarbij betrokken personen;
5. er is voorzien in een tijdige evaluatie van de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de financiële relatie.

Ad 1: Het HPA heeft tot taak het algemeen belang te dienen en de bedrijfsuitoefening te bevorderen van de ondernemingen waarvoor zij is ingesteld. Verder dient het HPA het gemeenschappelijk belang van die ondernemingen en de daarbij betrokken personen te behartigen. Het HPA geeft hier invulling aan door het zelf uitvoeren, dan wel het begeleiden van activiteiten door inzet van menskracht en expertise.

Ad 2: Het HPA financiert alleen activiteiten die herleidbaar zijn tot de taken van het HPA en die ten goede komen aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld. Indien het doel ook te bereiken is via financiering door private organisaties, is financiering door het HPA niet aan de orde.

Ad 3: In het geval dat het HPA een activiteit niet zelf kan uitvoeren is de vraag aan de orde of (mede)financiering door het HPA wenselijk is. Het HPA richt zich in dat geval vooral op het beoordelen van projectaanvragen, het toezicht houden op de uitvoering (mede op basis van inhoudelijke en financiële (voortgangs)rapportages) en het beoordelen van de evaluatie, doelmatigheid en doeltreffendheid van de financiële relatie.

Ad 4: De activiteiten van het HPA komen ten goede aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld. Alle onderzoeksresultaten zijn openbaar en toegankelijk voor alle bedrijfsgenoten.

Ad 5: Na beëindiging van een financiële relatie dient te worden getoetst op doelmatigheid en doeltreffendheid van de financiële relatie.

Er zijn geen belangrijke financiële relaties met dragende organisaties.

De belangrijkste financiële relaties met niet-dragende organisaties (bedragen vanaf € 50.000) betreffen:

Hoofdfunctie / naam organisatie	Omschrijving activiteit / project / relatie	Rekening 2007
Product en dienst		
Praktijkonderzoek Plant & Omgeving	- Praktijkonderzoek	1.236.900
Instituut Rationele Suikerproductie	- Suikerbietenonderzoek	504.000
Centre for BioSystems Genomics	- Genomics	500.000
TBM Assen	- TBM Assen	335.900
NAK AGRO	- Aardappelmoeheid, Masterplan Phytophthora, Wratziekte, Knolcyperus, tuchtrecht	260.900
HLB	- Onderzoek	198.600
PRLT BV	- Akkerbouw PR	170.900
SPNA	- Onderzoek, CGO aardappelen	163.500
DLV	- Aaltjesadviescommissie, Onderzoeksprogramma, Gewasbeschermingbeleid, Cultuur- en Gebruikswaarde onderzoek	158.300
Fonds Kleine Toepassingen	- Gewasbescherming	100.000
HZPC	- Onderzoek	100.000
DCA B.V.	- Bureau aardappelmarktinformatie	92.600
Agroportal	- Praktijkonderzoek	87.000
Nederlands Instituut voor Afzetbevordering van Pootaardappelen	- Afzetbevordering Pootaardappelen	85.000
Plant Research International	- Onderzoek, Masterplan Phytophthora	65.000
Louis Bolk Instituut	- Praktijkonderzoek	58.500
Stigas Agrarisch Preventief	- Stof? Pak 't aan!	57.000
Van der Bilt	- Promotie Vlas	54.700
Instituut voor Agrarisch Recht	- Tuchtrecht	53.700
Totaal niet-dragende organisaties		<u>4.282.500</u>

Bezoldiging voorzitter

De bezoldiging van de voorzitter is geregeld in de Verordening HPA bezoldiging voorzitter 2004. Deze verordening is gebaseerd op de Verordening regels en richtlijnen vergoedingen bedrijfslichamen van de Sociaal Economische Raad. Sinds 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens van kracht. De wet regelt dat een instelling die overwegend uit publieke middelen is gefinancierd, jaarlijks het belastbaar jaarinkomen van functionarissen publiceert, indien dit belastbaar jaarloon uitstijgt boven een vastgesteld gemiddeld ministersalaris (voor 2007 vastgesteld op € 169.000). Deze situatie doet zich bij de akkerbouwproductschappen niet voor.

Vergoedingen bestuursleden

Het bestuur van het HPA heeft een verordening vastgesteld waarin vacatiegelden en overige vergoedingen zoals reis- en verblijfkosten zijn geregeld. Basis voor deze verordening is de Verordening regels en richtlijnen bedrijfslichamen van de Sociaal-Economische Raad 2005-2006. Deze is te vinden op de website van het HPA.

Nadere, meer gedetailleerde gegevens over de bezoldiging van de voorzitter en de vergoedingen van bestuursleden worden opgenomen in de jaarrekening. De jaarrekening 2007 wordt in de vergadering van het bestuur van 13 mei 2008 vastgesteld en op internet gepubliceerd.

BIJLAGE 1 BESTUUR

Bij Koninklijk Besluit van 30 januari 2006 werd de heer Th. A.M. Meijer voor de periode 1 januari 2006 tot en met 31 december 2007 benoemd als voorzitter van het Hoofdproductschap Akkerbouw en de andere drie productschappen in de akkerbouwsector. Plaatsvervangend voorzitter was voor 2006 de heer A.W. Bierens. Secretarissen van het bestuur waren de heren ir P. Hijma en drs M. Elema.

In de verslagperiode bestond het dagelijks bestuur uit:

Leden	Plaatsvervangende leden
A.W. Bierens	mr R. van Diepen
R.J. Gijsen	vacature
mw C.J. van Dijk	A. Schipper
A. Maarsingh	ir J. Bartelds
A. Steijaert	
mr R.J.B. Wallast Groenwoud	P.J.D. van der Woude
ir D.A.M. Risseeuw	
C. Elzenga	drs M. de Kool

Samenstelling van het bestuur per 1 januari 2006 in de zesentwintigste zittingsperiode (2006/2007). De volgende organisaties zijn aangewezen tot het benoemen voor de onderstaande categorieën van ondernemingen, van het bij hun naam vermelde aantal bestuursleden.

Organisaties van ondernemers

Lid	Plaatsvervangend lid
-----	----------------------

de teelt

LTO Nederland, 3 leden	
ir J. Bartelds	W.J.M.J. Vogels
J. Haanstra	J. van Hees
T. Koekkoek	B.B. Hasselo

de be- en verwerkende industrie, voor zover zij niet als kleine ondernemingen kunnen worden aangemerkt

Vereniging VNO-NCW, 2 leden	
mw C.J. van Dijk	drs P.R.H.M. van der Linden
A. Schipper	P. den Ouden
Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Industrie CECOIN	
Vereniging VNO-NCW, gezamenlijk 1 lid	
ir D.A.M. Risseeuw	dr W.J. de Zeeuw

de handel, met uitzondering van de detailhandel, en de werkzaamheid van tussenpersonen

Nederlandse Aardappel Organisatie, 1 lid	
M.J. Varekamp	mr R. van Diepen
Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Handel CECOHA, 1 lid	
A.W. Bierens	drs C.H.L. Sijssens
Koninklijke Vereniging Het Comité van Graanhandelaren, 1 lid	
H.M.A. Blonk	mw mr M.S. Stegehuis

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren, 1 lid
mr R.J.B. Wallast Groenwoud R.W. Smit

Lid Plaatsvervangend lid

de be- en verwerking, voor zover zij als kleine ondernemingen kunnen worden aangemerkt, alsmede de detailhandel

Vereniging Centraal Bureau Levensmiddelenhandel CBL, 1 lid
P.J.D. van der Woude mr M.J. Roos

Organisaties van werknemers

de teelt

de be- en verwerkende industrie, voor zover zij niet als kleine ondernemingen kunnen worden aangemerkt

de handel, met uitzondering van de detailhandel, en de werkzaamheid van tussenpersonen

de be- en verwerking, voor zover zij als kleine ondernemingen kunnen worden aangemerkt, alsmede de detailhandel

CNV BedrijvenBond, 1 lid	
R.J. Gijsen	H. Roeten
Dienstenbond CNV, 1 lid	
drs M. de Kool	G.B. Rijzinga
FNV Bondgenoten, 3 leden	
A.A.M. Steijaert	vacature
L.F. van Beekum	vacature
vacature	vacature

De Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening, 1 lid
C. Elzenga A. Tilroe

Ministeriële vertegenwoordigers

- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
ir M. Valstar
- Ministerie van Economische Zaken
mr F.A. Vreedenburgh
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
mw M.C. Westendorp

Sociaal-Economische Raad

- B. Wesselius

In 2007 kwam het bestuur in openbare zitting bijeen op 8 maart, 7 juni en 8 november.

BIJLAGE 2 SAMENSTELLING COMMISSIE VLAS

De volgende organisaties zijn aangewezen tot het benoemen voor de onderstaande categorieën van ondernemingen, van het achter hun naam vermelde aantal bestuursleden.

Organisaties van ondernemers

de teelt van vlas

LTO Nederland, 3 leden

W. van der Zee

C.L.C. Vollebregt

M.J. de Jager

gemeenschappelijke plaatsvervanger

ing J.M. van Waes

de be- en verwerking van vlas en de handel in vlas en vlasproducten

Algemene Nederlandse Vlassersbond, 4 leden

C.L.L.M. van Looy

mw M. de Letter

D.J.M. Mortier

K. Bouma

niet-persoonlijk gekoppelde plaatsvervangers

A.R.M. Buijsse

A.A.H. Dobbelaar

R.J.B. van Gremberghe

de be- en verwerking van en de handel in (zaai)lijnzaad

Plantum NL, 2 leden

J. Meerburg plv P. Dieleman

M.A. van de Bilt plv mw E.A.C. van de Bilt

Organisaties van werknemers

de teelt van vlas

de be- en verwerking van vlas en de handel in vlas en vlasproducten

de be- en verwerking van en de handel in (zaai)lijnzaad

CNV BedrijvenBond, 1 lid

R.J. Gijsen plv vacature

Dienstenbond CNV, 1 lid

drs M. de Kool G.B. Rijzinga

FNV Bondgenoten, 2 leden

A. Steijaert plv vacature

vacature plv vacature

De voorzitter van het Hoofdproductschap Akkerbouw is qualitate qua ook voorzitter van de Commissie Vlas.

BIJLAGE 3 COMMISSIE TEELTAANGELEGENHEDEN

Organisaties van ondernemers

LTO Nederland, 8 leden

J. Haanstra (voorzitter)

ir J. Bartelds

H. Scheele

B.B. Hasselo

W.J.M.J. Vogels

I.J.J. Rijzebol

T. Koekkoek

U.O. Hiddema

Nederlandse Akkerbouw Vakbond, 1 lid

H. van Beek – van Geel

adviseur K. Hoekstra

NAJK, 1 lid

J. Baecke

Organisaties van werknemers

CNV BedrijvenBond, 1 lid

vacature

FNV Bondgenoten, 1 lid

A. Steijaert (plv mr P.P.A.M. Voncken)

BIJLAGE 4 WETTELIJKE MAATREGELEN EN BESLUITEN

In het verslagjaar zijn de volgende verordeningen en besluiten van het Hoofdproductschap Akkerbouw vastgesteld. De volledige tekst van de verordeningen is te vinden op www.productschapakkerbouw.nl.

Verordeningen

Verordening HPA vacatiegeld en reis- en verblijfkosten 2007

Voor 2007/2008 is de vacatievergoeding verhoogd tot € 370 per dagdeel en is de verblijfsvergoeding vastgesteld op € 16.

Verordening HPA suiker en isoglucose 2006

Als gevolg van de ministeriële Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zijn de bevoegdheden ten aanzien van de nationale uitvoering van de gemeenschappelijke marktordening suiker overgedragen aan het Hoofdproductschap Akkerbouw. Deze verordening regelt de praktische toepassing in Nederland. Gelet op de vele veranderingen is het dienstig de Verordening HPA suiker, isoglucose en inulinestroop 1999 in zijn geheel te vervangen door deze verordening, met terugwerkende kracht tot juli 2006, aangezien toen de gewijzigde EG-verordeningen in werking zijn getreden.

Wijziging I Verordening HPA bestrijding valse meeldauw bij uien 2004

Op verzoek van de sector worden met deze wijzigingsverordening de regels m.b.t. het afdekken van afvalhopen met groene delen én het verbod op het ontdoen van niet-uitgeplante uien of afval van uien aangescherpt. Ook is een aantal redactionele aanpassingen aangebracht.

Wijziging II Verordening HPA aardappelteelt 2003

Met de wijzigingsverordening worden aan de lijst van toegestane rassen een aantal zetmeelrassen toegevoegd.

Wijziging I Verordening HPA wratziekte 2006

Met deze wijzigingsverordening (onderdelen B tot en met D) wordt voorzien in het opnemen van een aantal aardappelrassen in de diverse bijlagen van de verordening vanwege te nemen preventieve maatregelen om uitbreiding van wratziekte te voorkomen. Ook zijn de cijfers van een aantal rassen aangepast. Onderdeel A betreft een redactionele wijziging.

Verordening HPA tot wijziging van diverse medebewindsverordeningen

Door het per 16 oktober 2006 niet langer hebben van de status van betaalorgaan stelt het hoofdproductschap wel de betaalwaardigheid van het subsidiebedrag vast maar gebeurt de feitelijke uitbetaling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV. Een vijftal medebewindsverordeningen moet hieraan worden aangepast.

Vier van de vijf medebewindsverordeningen worden op dit punt gewijzigd, te weten Verordening HPA zaaizaad 2006, Verordening HPA aardappelzetmeelcontingent, aardappelzetmeelpremie en steun voor zetmeelaardappelen 2005, Verordening HPA gedroogde voedergewassen 2005 en Verordening Akk productierestitutie zetmeel 1993.De

vijfde verordening, de Verordening HPA vezelvlas en vezelhenneep 2001, behoefde zo veel aanpassing dat besloten is tot een nieuwe verordening, waarin dit onderdeel is opgenomen.

Verordening HPA vezelvlas en vezelhenneep 2006

Deze verordening is het gevolg van een aantal wijzingen:

1. het niet langer hebben van de status van betaalorgaan (zie ook de toelichting bij Verordening HPA tot wijziging van diverse medebewindsverordeningen);
2. het vervangen van een lijst van koopcontracten, loonverwerkingscontracten en verwerkingsverbintenissen door overlegging van kopieën daarvan m.i.v. van het verkoopseizoen 2006/2007 ter stroomlijning van de aanvraagprocedure voor de zaaizaadsteun;
3. het verlengen door de Raad van de mogelijkheid van subsidie voor het tot vezels verwerken van korte vlasvezels en hennepvezels t/m het verkoopseizoen 2007/2008;
4. wijziging dan wel intrekking van een aantal regelingen.

Wijziging I Verordening HPA suiker en isoglucose 2006

Producenten van suiker kunnen voor het seizoen 2006/2007 en 2007/2008 het verzoek om toekenning van een extra suikerquotum doen. De toekenning hiervan geschiedt door de Minister van LNV, de invordering van de heffing hiervoor geschiedt als gevolg van deze verordening door het hoofdproductschap. Ook is bepaald voor welke datum de heffing moet zijn betaald. Daarnaast wordt de termijn waarin de producenten gegevens over het door hun gehanteerde prijsniveau aan de Commissie doorgeven, verlengd.

Wijziging III Verordening HPA wijn 2002

Met deze wijziging wordt een aantal zaken uit de EG-verordeningen nader uitgewerkt, zoals een nieuwe lijst van toegestane druivenrassen, procedure voorlopige toelating druivenrassen, vrijstelling oogstopgave.

Verordening HPA reglement van orde 2007

Het Reglement van orde geeft een nadere uitwerking van de werkwijze en taakvervulling van het bestuur van het hoofdproductschap. Als gevolg van het totstandkomen in 2007 van de Code Goed Bestuur product- en bedrijfschappen bestaat er behoefte om het uit 1956 daterende Reglement van orde te actualiseren en aan te vullen met enkele nieuwe bepalingen.

Verordening HPA financieringsheffing jaar 2008

Met deze verordening wordt de heffing op koffie, thee en vlas, bestemd voor de huishoudelijke uitgaven van het hoofdproductschap voor het jaar 2008 vastgesteld.

Verordening HPA financieringsheffing teeltaangelegenheden jaar 2008

Ter financiering van de huishoudelijke uitgaven van de Commissie Teeltaangelegenheden wordt een heffing bij de sector opgelegd.

Verordening HPA financieringsheffing sector aardappelen jaar 2008

De op basis van deze verordening opgelegde heffing is bestemd voor de huishoudelijke uitgaven van de Commissie Aardappelen.

Heffingsverordening HPA fonds teeltaangelegenheden jaar 2008

Doelstelling van de heffing is het voorkomen van ziekten en plagen bij akkerbouwgewassen en vermindering van milieubelasting. Het gaat hierbij vooral om financiering van onderzoek en milieubeleid.

Heffingsverordening HPA fonds aardappelverwerking jaar 2008

Doelstelling van de heffing is verbetering van productieprocessen en vermindering van milieubelasting. Het gaat hierbij om met name financiering van onderzoek en milieubeleid. Enerzijds wordt beoogd de omzet van de aardappelverwerkers te vergroten, waardoor het inkomen toe kan nemen en anderzijds wordt beoogd het milieu minder te belasten.

Heffingsverordening HPA fonds zetmeelaardappelen jaar 2008

De in het kader van onderhavige verordening op te leggen heffingen worden aangewend voor de financiering van maatregelen ter voorkoming van ziekten en plagen bij de zetmeelaardappelen, evenals voor onderzoek. Het gaat hierbij vooral om financiering van onderzoeksprojecten en bestrijding van ziekten bij aardappelen.

Heffingsverordening HPA fonds teeltbescherming zetmeelaardappelen jaar 2008

De in het kader van onderhavige verordening op te leggen heffingen worden aangewend voor de financiering van de activiteiten van de Stichting Teeltbeschermingsmaatregelen Zetmeelaardappelen. De activiteiten bestaan uit monitoring van bodemgebonden ziekten, stimulering van kweekactiviteiten en keuring van pootgoed.

Heffingsverordening HPA fonds consumptieaardappelen jaar 2008

De in het kader van onderhavige verordening op te leggen heffingen worden aangewend voor de financiering van maatregelen ter bevordering van de afzet. Het gaat hierbij vooral om financiering van onderzoek en bestrijding van ziekten bij aardappelen.

Heffingsverordening HPA fonds pootaardappelen jaar 2008

Doelstelling van de heffing is in het algemeen het vergroten van de afzet, waarvan elk bedrijf kan profiteren. Het gaat hierbij vooral om financiering van onderzoeksprojecten die als doel hebben de teeltmethoden aan te reiken, waarbij ziekten en plagen beter beheersbaar zijn en die bovendien milieuvriendelijker zijn. Ook worden de afzetbevorderende activiteiten van het Nederlands Instituut voor de Afzetbevordering van Pootaardappelen gefinancierd. Het nastreven van economische en ecologische duurzaamheid is zowel voor de pootaardappelsector als de gehele maatschappij van belang.

Heffingsverordening HPA fonds uien jaar 2008

Doelstelling van de heffing is het vergroten van de afzet, waarvan elk bedrijf kan profiteren. De uitgaven hebben betrekking op financiering van onderzoek en de verstrekking van marktinformatie.

Heffingsverordening HPA vlasfonds jaar 2008

Met deze verordening wordt de heffing t.b.v. onderzoek- en promotieactiviteiten in de vlassector voor het jaar 2008 vastgesteld.

Wijziging IV Verordening HPA wijn 2002

Aan het hoofdproductschap is de uitvoering opgedragen van de GMO Wijn. In deze wijzigingsverordening wordt een basis gelegd voor de Nederlandse invulling van de door EG-wetgeving geboden mogelijkheid nationale wijnconcoursten te erkennen.

Verordening HPA herziene begroting 2007

Verordening HPA begroting 2008

Besluiten

Besluit HPA verdeling vlasvezels en hennepvezels seizoen 2007/2008

Voor Nederland is in Verordening (EG) nr. 1673/2000 een zgn. Gegarandeerde Nationale Hoeveelheid (GNH) vastgesteld van 5.550 ton korte vlasvezels en hennepvezels en 4.800 ton lange vlasvezels. Deze hoeveelheden worden door het hoofdproductschap jaarlijks toegewezen aan de verwerkers onderscheidenlijk gelijkgestelde telers op basis van de eerder door hen verstrekte gegevens betreffende de oppervlakten, waarop vlas en hennep werden geteeld. Met het onderhavige besluit wordt in deze verdeling voorzien voor het verkoopseizoen 2007/2008.

Besluit HPA heroverweging verordeningen 2007

Volgens artikel 106, tweede lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie dient het bestuur van het productschap de bestaansgrond van de verordeningen, die op grond van artikel 93, eerste lid, van deze wet ter vervulling van zijn taak zijn vastgesteld, iedere vier jaar na inwerkingtreding van die verordening te heroverwegen. Het betreft hier de autonome verordeningen.

BIJLAGE 5 EXTERNE VERTEGENWOORDIGING

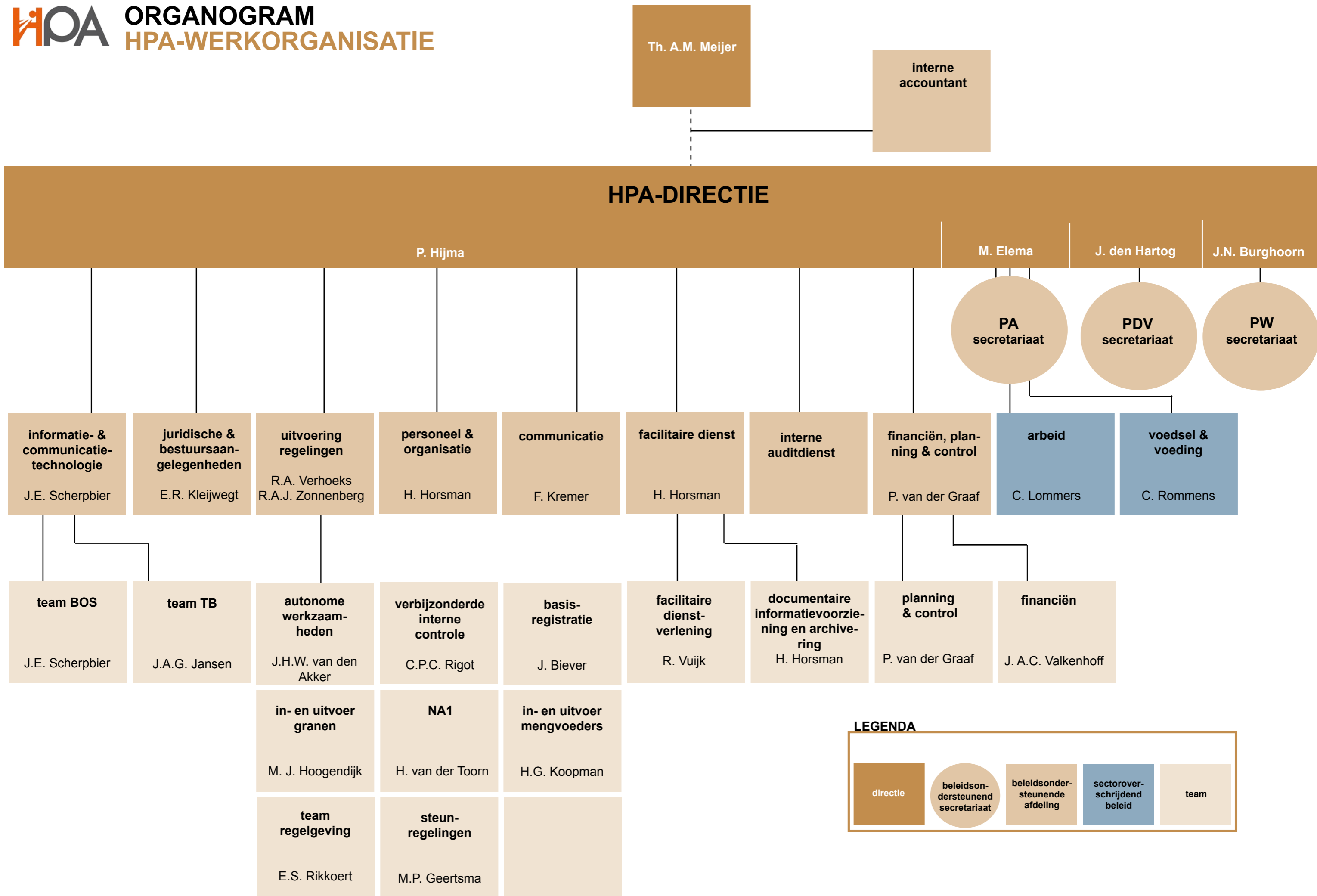
Onderstaande lijst geeft een overzicht van organisaties en overlegvormen waarin het Hoofdproductschap Akkerbouw in het verslagjaar is vertegenwoordigd.

- Bestuurlijk Overleg VWA/Stakeholders
- Centraal College van Deskundigen GLOBALGAP
- Centre for Bio Systems Genomics
- Codex Alimentarius
- College van Deskundigen HACCP
- College van Deskundigen ECAS
- College van Deskundigen FoodCert
- College van Voorzitters Productschappen
- Commissie Samenstelling van de Rassenlijst voor Landbouwgewassen
- Confédération Européenne du Lin et du Chanvre
- Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie
- Food Valley
- Health Grain
- Leerstoelenfonds Voedingscentrum
- Overleg Douane met Bedrijfsleven
- Overlegorgaan Biologische Landbouw
- Paritaire commissie VVA Certificaat
- Projectgroep Bescherming Vitale Infrastructuur (namens alle productschappen)
- Plant Science Group
- Platform VoedselKwaliteit Loonwerk
- Raad voor het Kwekersrecht
- Raad voor het Teeltmateriaal
- Regulier Overleg Warenwet
- Stichting Beheer Overrente (indexering van pensioenen medewerkers voormalig Landbouwschap)
- Stichting Controle Fabrieksaardappelleveringen
- Stichting Instituut voor Agrarisch Recht
- Stichting Pensioenfonds Productschappen
- Stuurgroep Kennis op de Akker
- VIGEF Platform Industriegroente (HPA treedt op als adviseur)
- Werkgeversvereniging PBO

BIJLAGE 6 LIJST VAN AFKORTINGEN

akk	akkerbouwproductschappen
CELC	Confédération Européenne du Lin et du Chanvre
CT	Commissie Teeltaangelegenheden
EU	Europese Unie
gg(o)	genetisch gemodificeerd (organisme)
GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
GZP	Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten
HACCP	Hazard Analysis at Critical Control Points
HPA	Hoofdproductschap Akkerbouw
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
NAV	Nederlandse Akkerbouw Vakbond
PDV	Productschap Diervoeder
PLW	Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving
PT	Productschap Tuinbouw
PVE	Productschappen Vee, Vlees en Eieren
SER	Sociaal-Economische Raad
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid
VVAK	Voedselveiligheidscertificaat Akkerbouw

BIJLAGE 7 ORGANISATIESCHEMA

LEGENDA

- directie
- beleidsondersteunend secretariaat
- beleidsondersteunende afdeling
- sectoroverschrijdend beleid
- team

BIJLAGE 8 NAMEN EN NUMMERS

Onderstaande lijst geeft een overzicht van de telefoonnummers en e-mailadressen van medewerkers van het HPA, aangepast aan de situatie in 2008.

Th.A.M. (Theo) Meijer voorzitter	070 - 370 83 00 th.a.m.meijer@hpa.agro.nl
ir P. (Pieter) Hijma secretaris	070 - 370 83 54 p.hijma@hpa.agro.nl
R.A. (Rob) Verhoeks Uitvoering Regelingen	070 - 370 82 47 r.a.verhoeks@hpa.agro.nl
R.A.J. (René) Zonnenberg Uitvoering Regelingen	070 - 370 84 43 r.a.j.zonnenberg@hpa.agro.nl
J.E. (Jan) Scherpbier Informatie- en Communicatietechnologie	070 - 370 84 68 j.e.scherpbier@hpa.agro.nl
mr E.R. (Ewoud) Kleijwegt Juridische en Bestuursaangelegenheden	070 - 370 83 46 e.r.kleijwegt@hpa.agro.nl
P. (Peter) van der Graaf RE RA Finance, Planning en Control	070 - 370 83 13 p.van.der.graaf@hpa.agro.nl
drs H. (Henk) Horsman Personeel & Organisatie Facilitaire Dienst	070 - 370 83 63 h.horsman@hpa.agro.nl
ir C. (Christine) Rommens Voedsel en Voeding	070 - 370 85 02 c.rommens@hpa.agro.nl
ir C. (Kees) Lommers Arbeid	070 - 370 84 54 c.lommers@hpa.agro.nl
drs F. (Frits) Kremer Communicatie	070 - 370 85 12 f.kremer@hpa.agro.nl

Colofon

HPA
Stadhoudersplantsoen 12
2517 JL Den Haag
Postbus 29739
2502 LS Den Haag
T 070 - 370 87 08
F 070 - 370 84 44
E hpa@hpa.agro.nl
I www.hpa.nl

Uitgave
afdeling Communicatie

Ontwerp en uitvoering
PIXNFLIX

Fotografie
Masters of linen

ISSN 0920-0355